

Šiame numery

Ar bibliotekos ir arkos dings smėlyje?

Religinės patirties beiėškant.

Nauja Jono Aisčio poezija

Vladas Jakubėnas apie

R. Lampsatytės rečitalį.

Žemės pasiuntinys į Marsą.

J. Gliaudos "Sunkiausiu keliu".

Spygliai ir dygliai.

Kertinė paraštė

Ar bibliotekos ir arkos

dings smėlyje?

Pasaulio ir mūsų kultūros ir meno istorijoj, jei ieškosime panašios eros į nūdiene, vargu ar rasime. Šiandien yra jaučiama tokia milžiniška ideologinė kova, kad ji atspindi spaudoj, kurioje draugų ir priešų ideologija maišoma su kultūra, gynyba su kūryba, tauta su valstybe ir t.t. Ir taip kartais labai sunku susigaudyti, kur prasideda ginčas ir kur baigiasi jo uodega. O norėtusi žinoti, ir tuomet atsiverti istoriją, ieškodamas joje ko nors panašaus į nūdiene.

Bet tik šį tą randi. Pvz. dažnai istorijoj net sužlugdytas priešas nebuvo traishkomas. Štai, buvo laikai, kai romėnai po graikų užkariavimo ne tik nesigedijo graikų kultūros, bet ją studijavo, kai ką perėmė ir keistai nežiūrėjo į tuos, kurie knisosi priešo archyvuose. Ar šandien tai įmanoma? Vėl buvo laikai, kai barbarai trempė sukaupia kultūros lobyną ir dulkės po šimėčių pavirto smėliu užnešamos net iki pusės triumfalines Romos arkas ir bibliotekas. Barbarai, nežinodami kas yra archyvai, papirusais įdegdavo laužus, norėdami pasišildyti. Tikriausiai mums negaila romėnų santvarkos ir tikriausiai mes nenorėtume joje gyventi, kaip krikščionys, bet gaila to, ką nio-kiojimuos istorija ir kultūra prarado.

Ar trintis, panaši į nūdiene, dažnai pasirodydavo?

Atrodo, jog buvo panašių momentų, kada įtampos ir perkainojimo metu buvo nieko nepaisoma, nesveriamas. Juk renesanso metu buvo karšti ginčai dėl viduramžių perkainojimo. Buvo ir anglų 16 šm. gana išmintingas Rights of Man perversmas. Buvo ir karšta Prancūzų revoliucija. Laikai po jos buvo gana panašūs į dabartį, kai labai sulėtintai ir su kontrole atėdavo visos nauje-

nybės. 19 šm. visi perkainojimai gal buvo tik per ilgai sveriami taip, kad neiškentę žmonės patriotai, ignoruodami dideles galybes, suklidavo patys. Toks tuo metu buvo graikų, italų, balkanų ir kitų nepriklausomybių iškovo-jimas. Kartais tad ir didesnės problemos kaip nors, kad ir su kontrole, išsprendavo.

Šiandieninė padėty, ašku, tokie išsikovojojimai ar išsprendimai mums daug padėty ir gal netūnotume šiame nepajudiname etape, laikiname, ir gal skaudžiai negeltume vieni kitiems ir tiems, kurie padėties nesupranta.

Kalbant apie kultūrą plačiaja prasme, ta, kuri prasidėjo su graikais ir romėnais, kuri stebuklingu būdu nemirė tautų kraustymosi amžiais, ar ir mūsų moderni tautinė kultūra, kuri prasidėjo, sakysim, su Donelaičiu ir kuri niekad jau nesustos ir nepasikartos ir at-ras savo dar platesnį tautinį ke-lią — plačiaja prasme ji yra nemirštama, nors kai kada su ja kaip su Trojos arkliu jojame į kovą. Išsvilinus net viduje tupin-čiuosius, jei arklys su išliekama verte, šieno neprašys.

Atrodo, šandien kultūriniai ginčai tiek jautrūs, kad gaila tik istoriškai preinančių ideologijų maišymo su kultūra, tautos maišymo su mindžiojama, su suve-džiota ar su okupacijoj apsime-tusia tautos dalimi. Juk net ir su antžmogiskai įžvalgiu tautos skaudžios padėties supratimu, ne-išvengiamai iš abiejų pusių bus slystelėjimu, bus ir kas juos pa-rodys. Bet ar bus tokių, kurie ne-naudinga trintim išspėstų tautos kūrybą ir tikrą mūsų išeivių ir mūsų Žemės dilemą?

P. Mln.

RELIGINĖS PATIRTIES BEIEŠKANT

Leslie Dewart tikėjimo pagrindai

VYTAUTAS BAGDANAVICIUS, MIC

Susidomėjimo priežastis

Kodėl aš susidomėjau L. Dewar-to tikėjimo pagrindais? Bendroji to susidomėjimo priežastis, būtų gali-ma sakyti, yra jo egzistencializmas. Nesitikėjau aš pas jį rasti nei labai vertingos Dievo aptarties, nei jo bu-vimo įrodymų. Bet, kaip iš šios tik-rovės mąstytojos, aš norėjau sužinoti, kaip Dievas, ar tikėjimas jį, yra žmogaus pergyvenamas.

Susirūpinti tikėjimo išgyvenimo klausimu šandien mus skatina daug priežasčių. Visų pirma, pla-čiai pasklidusi bedievybė liudija, kad daug žmonių Dievo šandien iš viso neišgyvena. Šalia to, ir tiki-nčiųjų tarpe mes stokojame Dievo išgyvenimo teologijos ar bent psi-chologijos. Jeigu Jūs ateisite pas ku-nigą ir pasakysite, kad esate turė-jes kokią religinę patirtį, ar kad jū-sų malda buvo išklausa? kokių nors juntamų būdų, jis pažiūrės į jus įtartinu žvilgsniu ir pamany-s, ar nereikia jums pasitikrinti sveikatą pas psichiatrą. Nors tas pat kuni-gas bus ne kartą skatinęs jus mel-s-tis ir užtikrinęs jums maldos iš-klausymą. Šis pavyzdys liudija, kad mūsų religija yra gera principų sis-tema, bet nėra gyvenimo patirtis.

Gal būt, dėl tos priežasties šan-dien jaunojoje kartoje yra apstu re-liginę sąjūdžių, kurie išimtinai telkiasi prie religijos išgyvenimo ir visai nesisidomi religija, kaip tiesa, kaip mokslu.

Šitos buvo priežastys, kad aš apie porą metų savo mąstymams me-džiagą ėmiau iš Dewart veikalo: "Foundations of Belief". (Herder and Herder, 1969) norėdamas tokiu būdu daugiau sužinoti apie religi-nę patirtį.

Būties klausimas ir pažinimo klausimas

Kad galėtume teisingiau įvertinti Dewarto religinės patirties mokslą, turime bent bendrą žvilgsniu susi-pažinti su jo filosofijos pagrindais. Jis nesivaržo, sakydamas, kad griau-na tradicinę galvoseną, galiojusią mūsų nuo klasikinės Graikijos laikų. Jis keičia dviejų pagrindinių sąvokų supratimą: būties ir pažini-mo. Dievui mes negalime taikinti būties sąvokos. Ir toliau, mes turi-me pakeisti pažinimo sąvoką. Ligi šiol mes per daug buvome susido-mėję įvairių objektų pažinimu, da-bar mes turime susidomėti savęs pa-žinimu: užsiimti savo sąmone. Šalia to, mūsų pažinimas nėra pilnapras-mis. Mes negalime sakyti, kad pa-žįstame dalykus taip, kaip jie yra, juos įimdami savin.

Ligi šiol filosofijoje galiojo pažiū-ra, kad visi dalykai turi savotišką bendrą vardiklį, kuriuo yra Būtis. Ir apie visus daiktus ir apie Dievą bu-vę galima sakyti, kad jie yra būtis. Tik pasaulio būties neturi savjės buvimo pagrindo, o dieviškoji bū-tis yra kartu paties savo buvimo priežastis. L. Dewart nori mus įti-kinti, kad mūsų kultūra turi atsi-sakyti šitokios būties sampratos, at-einančios iš graikiškos filosofijos, kuri yra per daug plati, per daug aiš-

ki ir nėra įrodoma. Mūsų patirtis neduoda pagrindo manyti, kad to-kią platį bendrybę, kurioje tilptų kiekvienas objektas ir Dievas, būtų galima. Tokios būties mes nesutin-kame. Mes sutinkame tik kintančias būtis, kurios šandien yra, o rytoj jų nebus.

Tradicinės filosofijos požiūris, kad mes galime pažinti daiktų esmes, Dewart taip pat atmeta. Jis sako, kad mes tik susiliečiame su daiktų esmėmis, o ne jas pasisaviname, kaip buvo laikoma gana visuotinai iki Kanto laikų. Bet tuo nereikia la-bai ir rūpintis, pagrindinis pažini-mo uždavinys žmogui yra pažinti

savę, stebėti savo dvasinį brandimą.

Šitaip aptaręs būty ir pažinimą, Dewart apie Dievą sako, kad jis nėra būtis. Bet kas tada jis yra? Jis yra realybė. Kas yra ta realybė? Tai yra kažkas, esantis anapus būty. Dievas, nebūdamas būtimi, negali būti tokio mūsų pažinimo objektu, kuriuo mes pažįstame atstiktines, pasaulyje esančias, būtis.

Krikščioniui, nepasistavinsiam egzistencinės filosofijos galvosenos, šios Dewart pažiūros atrodo nesu-prantamos. Tačiau, žvelgiant į eg-zistencinę filosofiją, jos yra gana nuoseklos. Ši filosofija būtimi vadi-na tik žemišką, atsitiktinę būty, ku-

ri anapus šio pasaulio nesiekia. Tai-gi ji nėra taikintina Dievui. Dieviš-koji realybė tačiau daro tam tikros įtakos pasauliui.

Nelaikydamas Dievą būtimi, L. Dewart nori suteikti mums didžiulės reikšmės pasitarinimą. Jis gali padėti išspręsti bedievybės proble-mą. Einant šia filosofija, ir bedie-vis gali būti laikomas tikinčiu žmo-gumi, jeigu jis ieško savo gyvenimo prasmės.

Tai sakydamas, L. Dewart mano, kad ant šios filosofijos pagrindo pir-mukart žmonijoje yra atsiradusi tik-rai katalikiškos (t. y. visuotinės i-

vien graikiškos) religijos galimybė (346).

Iš tikrųjų, Dievybės supratimas ne būties prasme nėra naujas da-lykas žmonijos religijų istorijoje. Panašiai yra mokęs vienas iš dviejų didžiųjų Kinijos religinių išmin-čių, Lao-tse, kuris yra sukūręs Ta-oizmo religiją. Jis gyveno apie 600 m. prieš Kr. L. Dewart tai žino ir to nesibaido. Laotsei Dievybė yra taip pat kažkas visiškai neaptariamo ir neturinčio jokio turinio. Ji nieko ne-veikia, tačiau iš jos kyla matomas pasaulis. (Pal. M. Edar, Christus und die Religionen der Erde, III 341 psl.). Panašų Dievo supratimą L. Dewart siūlo krikščionijai vietoj ligi šiol galiojančios trans-cendentinės būties sąvokos.

Žmogaus samprata

Susipažinę su L. Dewart Dievo samprata, dabar pažiūrėkime, kaip jis supranta žmogų. Žmogus jam yra problema paties žmogaus akys. Žmogus yra kintanti būtis, tai reiškia, kad jis yra evoliucionuojanti ir istorinė būtis.

Žmogus tobulėja tiek, kiek jis įsi-sąmonina, kad jis netelpa šiame ma-tomajame pasaulyje. Jo įsisąmonini-mas vyksta, jam susiliečiant su transcendentine realybe. Regimasis pasaulis yra chaosas. Jis yra absur-diškas. Tai yra bendra egzistencia-listų pažiūra. Jai giminingos yra modernios kultūros apraiškos: kaip absurdo teatras, sąsąmonės litera-tūra, abstraktinis menas. Tačiau L. Dewart atsisako iš absurdo daryti žmogaus gyvenimo taisyklę. "Galut-inė prasmė negali būti absurdiš-kumas, nes absurdiškumas, paim-tas kaip dėsni, liaujasi buvęs ab-surdišku" (438 psl.). Jis tada pasi-daro sistema.

Žmogus eina į savęs išsipildymą, kurio jis pasiekia, peržengdamas re-gimojo pasaulio būty. Gyvendamas šiame pasaulyje, žmogus keičiasi kartu su juo (341). Turint prieš akis šiuos abu dalykus, negalima žmogaus aptarti. Žmogus nesižino, kas jis iš tikro yra. To nežinoda-mas, jis neturi su savim teisingo santykio.

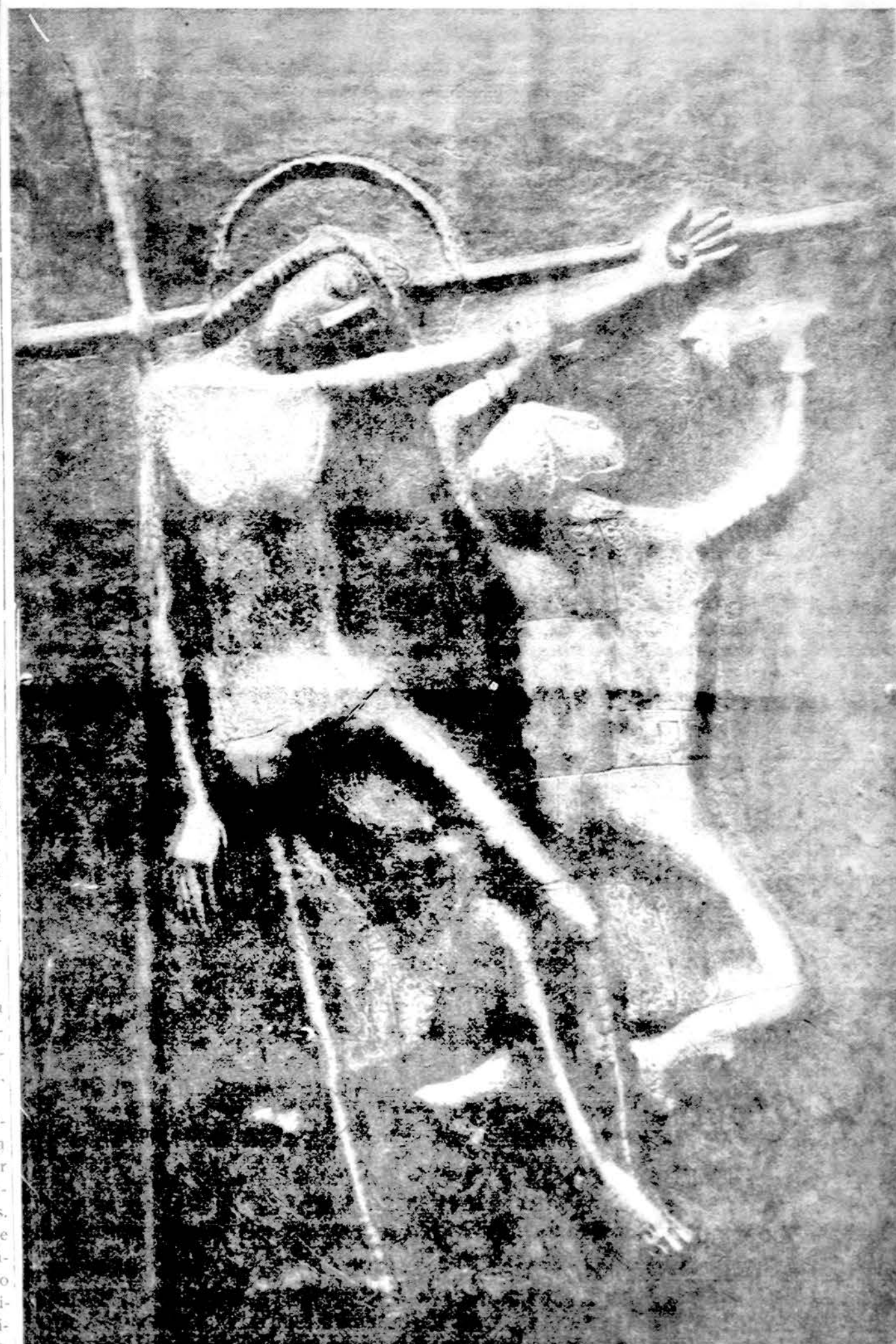
Kuo labiau žmogus save atranda, tuo labiau jis darosi žmogus. Šį ke-lią turi atlikti kiekvienas žmogus as-meniškai. Dėl to būdingesnis daly-kas žmogui yra, kada jis įsigyja sa-vės sąmonę, negu kad jis įsigytų įvairių išorinių pažinimų (318). Visoks pažinimas, kurio žmogus ga-li pasiekti, nėra dalykų esmės pasi-savinimas, bet tik susilietimas su jais. Dėl to tiesos ir klaidos prie-šingybė yra nereikalingas pertempi-mas. "Ši opozicija nėra radikali" (314). Ji yra tik istorinio pobūdžio dalykas. Vienu laiku tai gali būti teisinga, kitu — klaidinga. Kai tuo tarpu "natūralinėje dalykų eigoje nėra vietos klaidai" (313).

Tuo pasiremdamas, L. Dewart skelbia visuotinę toleranciją ir smer-kia visokį tolerancijos trūkumą, ku-ris būtų grindžiamas filosofiniais formulavimais ar dogminiais prin-ci-pais (308). Žmogaus protas yra klaidingas iš savo prigimties. Jis yra vertingas tik kaip tiesos siekimo pa-stanga (332).

Tradicinė krikščioniška pažiūra į proto galią skiriasi nuo šios tuo, kad ji protą laiko iš esmės pajėgu pažinti tiesą, bet tik sukludytu gimtosios nuodėmės.

Patirtis ir tikėjimas

Dabar pereikime prie klausimo, kuriam atsakymo mes ir galime ti-kėtis iš egzistencialisto filosofo. (Nukelta į 2 psl.)

Vytautas Kasuba

Kryžiaus stotis (alavas)
Nuotr. Y. Maželio

Religinės patirties beieškant

(Atkelta iš 1 psl.)

Kaip patirtis gali kalbėti apie Dievą? Kokio pobūdžio yra patirtis, iš kurios kyla tikėjimas — ir ar patirtis nepasilekia už mūsų, kai iš jos kyla tikėjimas? Trumpai: kuo reikia tikėti ir kokia prasme tikėjimas gali būti patirtinis dalykas, jei jis iš viso tokiu gali būti?

Taip klausimą kelia pats L. Dewart. Ir ieškodamas atsakymo į šį klausimą, jis yra nuomonės, kad ligšiolinė filosofija yra kalta už tai, kad patirties vaidmuo tikėjimo praktikoje nebuvo išryškintas. „Metafizika iš tikrųjų yra atsakinga už tai, kad Dievas pasiliko anapus bet kokios galimos patirties“ (444).

Tačiau, rýskinant patirties vaidmenį tikėjime, susitinkama su visa eile kitų sunkumų. Tikėjimas tada gali pasidaryti daug kas. Jis gali pasidaryti vien žmogaus sąjone ar jo pobjeja. Panašiai yra atsitikę senovėje Indų religijoje, kurioje poezija yra laikoma pasaulio kūrėju. Dievu. Šalia to, išryškinant patirtį, tikėjimas gali pasidaryti įvairių būrininkavimų rinkinių, lengvąpėdžių priskiriamų gyvenimo reikišimams religinė prasmė. Jis gali išvirsti pigia mistika. Atrodo, kad šiuo keliu L. Dewart nenori eiti. Taip pat rýskinant patirties reikišmę tikėjime, galima pakrypti į mokslo pusę ir jį padaryti tikėjimo nešėju. To pasekmės, vienu ar kitu keliu, Dievas pasidarytų tas pat, kas pasaulis. Neatrod, kad ir šiuo keliu L. Dewart norėtų eiti. Kokių tad būdų jis gali rasti tikėjimą patirtiniame gyvenime?

Į religinę patirtį žmogus, L. Dewart supratimu, ateina per savo sąmonėjimą. Žmogus jo supratimu, kaip matėme, tiek darosi žmogus, kiek jis rūpinasi save atrasti, suprasti savo prasmę. Žmogus, ieškodamas savęs, pats save kuria (447). Bet žmogus nėra uždardas. Dėl to žmogus, rūpindamasis savo paties supratimu, suėina į sąlytį su antgamtinė realybe, t. y. Dievu. Žinoma, žmogus sąmonėdamas gali pasitenkinti tik savo paties būtimi ir iki Dievo neprieiti. Tačiau Dewarto filosofijoje išeina, kad „įsisąmoninti save, yra tas pat, kas įsisąmoninti Dievą“ (426). Dėl to jis gali tam tikra prasme kalbėti apie bedievio religingumą. Šitai supratęs žmogus pastangą atrasti save, kiekvieną žmogaus patirtis gali būti ir religinė patirtimi.

„Religinė patirtis savo esmėje ir pagrindinėje formoje yra ne kas kita, kaip paprasta kasdienė patirtis, kiek ji yra kilusi iš tikėjimo“ — sako L. Dewart. Su tuo mes galėtume sutikti, nes šia jis turi galvoti, kad tikėjimas ateina į patirtį iš kitur. Bet tuojau pat jis sako, kad ir iš patirties kyla tikėjimas: „Greičiau tai yra paprastas kasdieninės patirties pobūdis, iš kurio kyla tikėjimas“ (426). Nes kiekvienas sąmonėjimas žmogų pastato tam tikroje situacijoje arba perspektyvoje, tokiu būdu suveddamas jį į sąlytį su realybe (Dievu)“ (426).

Šitai kalbėdamas apie patirtį ir religiją, tačiau L. Dewart žino, kad jis čia derina toli vienas nuo kito stovinčius dalykus. „Sąmonėjimas gali pasiekti Dievą“, ir dieviškoji realybe gali būti išgirsta, kai ji kalba paprasta egzistencine kalba. Tačiau Dievas vis tiek pasilieką paslaptingas. Jo paslaptingumas nėra atsitiktinis dalykas, bet jo pati prigimtis.

Istorija ir Bažnyčia

Iš to, kad Dievas yra pasiekiamas žmogūti jo sąmonės augimo keliu, seka dvi praktiškos išvados. Viena iš jų yra ta, kad žmonijos istorija su visais savo įvykiais yra ne kas kita, kaip Dievo malonė. Ir antra, kad tikėjimas turi visuomeninį pobūdį, kurio išraiška yra Bažnyčia.

Istoriją L. Dewart supranta kaip žmonijos tobulėjimo procesą. Istorija tokiu būdu kuria patį žmogų, tai nebūtų žmogaus pažeminimas? Ar, atribotas principu nuo tiesos pažinimo, žmogus galėtų būti nuolat žengiantis pažangos keliu, kaip to nori L. Dewart?

Tačiau, padarę šiuos atsiribojimus, mes turime pasakyti, kad L. Dewart filosofija mus skatina giliau suprasti, ką reiškia, kai mes apie Dievą sakome, jog jis yra būtis. Būtis, tai ne tas pat, kas daiktas. Gerai išgilinus jį, tai, kas dvasinė būtis, skirtumas tarp jos ir L. Dewart siūlomos transcendentinės realybės gerokai sumažėtų. Panašiai tenka pasakyti ir apie asmens sąvoką. Asmuo gali būti ne tik to ribotas, kaip žmogus, bet ir neribotas, kaip visagalybė.

Abraomas yra vertingas tuo, kad, suprasdamas Dievą kaip visagalybę, sugebėjo sukurti jį kaip asmenį, kaip sveiką su juo tartis, net derėtis. Jo Dievas, išryškėdamas kaip „Tu“, neprarado tų platumų, kurias turi Kinijos Lao-tės Dievo samprata, išreikšta žodžiu: Tao. Ši samprata yra tokia nedaiktiska, kad priartėja prie Nieko sąvokos. Tačiau, kaip žinome, ant šios matematinės sąvokos stovi įvairūs matematikos rūmai.

Pasiūlymas panaikinti esamą būties sampratą filosofijoje ir teologijoje būtų panašus pasiūlymui atsakyti vieneto sąvokos matematikoje. Nes vieneto taip pat nėra niekas matęs daiktų pasaulyje. Tačiau, kaip žinome, ant šios matematinės sąvokos stovi įvairūs matematikos rūmai.

Tiesa, kad būties filosofija turi sunkumų. Net Tomas Akvinietis, kuris daug ją naudojo, nelaiko jos kuo nors lengvai įsigyjamu dalyku. Tačiau, atsisiūsius būties sampratą, prisieina paneigti Dievui ir asmens sąvoką (480), nes asmuo yra tobuliausia būtis. Netekus religijai dieviškojo asmens, visa Islamo, Žydų ir Krikščionių religija, kuri santykiauja su Dievu, kaip su asmeniu, netektų savo protingos atamos.

Panašiai neišvengiamai religiniam gyvenimui atsilieptų ir atmetimas žmogui principinio sugebėjimo pažinti tiesą, paliekant jam galimybę tik ieškoti tiesos ir geriausiu atveju tik susiliesti su ja. Reikia sutikti, kad tokiu atveju daugelis mūsų ginėtų pasibaigtų ir nesantaikos sumažėtų. Tačiau, kyla klausimas, ar

Dėl to ir Evangeliją reikia pirmoje eilėje suprasti kaip šios istorijos reiškinį. Krikščioniškas tikėjimas turi visus duomenis būti realiu, turinčiu konkretų santykį su kasdienos gyvenimu. Evangelija nėra kas nors iš šalies pridėta istorijai. Dievas taip yra sukūręs pasaulį, kad jo kūrime dalyvautų ir žmogus, savo buveinę turėdamas istorijoje. Dievo malonė taigi yra Dievo įsiveržimas žmonijos istorijon. Arba, kitaip tą santykį apibūtinant, tai yra žmogaus įsiterpimas į Dievo realybę. Pagrindinis šios filosofijos noras yra, kad „tikėjimas, būdamas antgamtinis, dėl to neturi liautis buvęs patirtiniu“ (457).

Kovodamas prieš gyvenimo ir tikėjimo atskyrimą vienas nuo kito, L. Dewart yra gerai nusiteikęs įvertinti Bažnyčios vaidmenį. Religinė patirtis nėra vien asmeninė: „Tikintysis turi mokėti pasinaudoti ir bendrine patirtimi... nes tikėjimo pagrindas yra bendrinė patirtis“ (462). Šiais žodžiais L. Dewart uždaro kelią religinei patirčiai išvirsti vien asmenine keistenybe.

Taigi „tikėjimas būtinai turi socialinį ir istorinį matavimą. Žmogaus religinė raida negali vystytis išsididžioje asmens uždarmumoje. Mes negalime tikėtis privatus aprašymo kiekvienam individui. Panašiai, kaip mes nesitikime, kad mokslinės, filosofinės ar kitokios tiesos būtų aprašytos kiekvienam žmogui privatai ir individualiai“ (452). Kitoje vietoje L. Dewart duoda pavyzdį, kad ne kiekvienas turi išrasti radinį, bet kiekvienas gali naudotis radžio aparatu. Turėdamas tai prie akis, jis sako: „Krikščioniškas tikėjimas turi būti tikėjimas į Bažnyčią, ir už tai nėra reikalo atsisprinėti. Nes krikščionims Bažnyčia visuomet yra buvusi tikėjimo objektu, kaip pats Dievas“ (453).

Aš manau, kad tradicinis teologas, nors ir vertindamas Bažnyčią, nedrįstų taip daug apie ją pasakyti. Tačiau L. Dewart Bažnyčią suprantąta ne popiežių, vyskupų ir kunų savybių, bet visą pasaulinę tikinčiųjų bendruomenę. Tarp kitko, jis atsisako vadinti Bažnyčią motina, kaip priprasta ligi šiol; jis ją norėtų vadinti tėvyne (453).

Kritika

Kaip mes turime vertinti Leslie Dewart filosofiją? Manysčiau, kad tas vertinimas turėtų būti dvilypis. Jo pastangos Dievui nepripažinti būties sąvokos ir žmogui nepripažinti principinės galios pažinti tiesą, nėra pagrįstos. Negana to, jas priėmus, tikėjimo problemos ne palengvėtų, bet dar pasunkėtų.

Pasiūlymas panaikinti esamą būties sampratą filosofijoje ir teologijoje būtų panašus pasiūlymui atsakyti vieneto sąvokos matematikoje. Nes vieneto taip pat nėra niekas matęs daiktų pasaulyje. Tačiau, kaip žinome, ant šios matematinės sąvokos stovi įvairūs matematikos rūmai.

Tiesa, kad būties filosofija turi sunkumų. Net Tomas Akvinietis, kuris daug ją naudojo, nelaiko jos kuo nors lengvai įsigyjamu dalyku. Tačiau, atsisiūsius būties sampratą, prisieina paneigti Dievui ir asmens sąvoką (480), nes asmuo yra tobuliausia būtis. Netekus religijai dieviškojo asmens, visa Islamo, Žydų ir Krikščionių religija, kuri santykiauja su Dievu, kaip su asmeniu, netektų savo protingos atamos.

Panašiai neišvengiamai religiniam gyvenimui atsilieptų ir atmetimas žmogui principinio sugebėjimo pažinti tiesą, paliekant jam galimybę tik ieškoti tiesos ir geriausiu atveju tik susiliesti su ja. Reikia sutikti, kad tokiu atveju daugelis mūsų ginėtų pasibaigtų ir nesantaikos sumažėtų. Tačiau, kyla klausimas, ar

Kuo vertingas yra L. Dewart, tai savo religinui atsitikėjimu į gyvenamąją tikrovę. Jam gyvenamoji tikrovė yra kone tas pat, kas Dievo malonė. Kitaip sakant, jį yra žmonijos istorija. Tai nereiškia, kad mes būtume paklusnūs, kaip svedinius, mėtomas istorinių įvykių, bet tai reiškia, kad gyvenamoji istorija mus išaukia kovai, mus perspėja ar mus skatina veikti. Kad mes galėtume naudotis istorija, kaip Dievo malonės, mums reikia turėti tikėjimą. Tikėjimas, L. Dewart supratimu, yra savotiškas tikrumas, kuris ateina žmogui, ieškančiam savo prasmės. Jis nėra iš jo paties.

Iš kitos pusės, tikėjimas jam atrodė toks natūralus dalykas, kaip patį patirtis (460), nors jis turi antgamtinį pobūdį. Į savo tikėjimą mes, pasak jo, turime žiūrėti kaip į labai reikšmingą antgamtinę patirtį. Tačiau vėl: „Tikėjimas tol nėra pilnas, kol jis nėra suderintas su kiekvienos dienos gyvenimu“ (462).

Religinė patirtis mums ateina ne tik kokių nepaprastu būdu, bet ir per kitų žmonių religinius išgyvenimus ir jų veiklą. Tikėjimas yra visos žmonijos patirtis, pasidalinta vienu su kitais. Tai sakydama, L. Dewart pateikia mums tikėjimo vieno išpažinimo filosofinį pagrindą.

Dievo pažinimas nėra nei akivaizdus, nei lengvas dalykas. Jis yra greičiau visos žmonijos pastanga, negu atskiro žmogaus išgyvenimas. Žmogaus tikėjimo pagrindas yra bendrinė žmonijos patirtis (462). Tiesa žmogui ateina tik tarpusavio bendravimo keliu (469). Tai išryškėdamas, L. Dewart sustiprina Bažnyčios pagrindus tokiais laikais, kada tebėra stipriai įsiliepsnojęs grynai individualistinisėjimas į religinį gyvenimą. Šalia to, suvokdamas visą žmoniją kaip tikėjimo subjektą, jis gali būti imamas kaip skatinimas pažinti tuos religinius ir filosofinius lobius, kurie yra susikūrę anapus krikščionijos ribų.

Leslie Dewart, atsakydamas apatarti Dievą tradiciniais terminais ir išrasdamas naujų, ne visais atžvilgiais turėtų būti atmetamas. Taip pat jam yra neprimtinas Dievo aptarimas Absolutu, kuris mūsų kultūroje yra įsigalėjęs ypač nuo Hėgelio laikų. Pasak Dewart, tai yra kenksminga graikiškos filosofijos liekana. Absolutumas yra greičiau nuodėmė, negu gėrio esminis bruožas (497). Vietoj to jis siūlo Dievą vadinti santykiškumu (Relativitv) (398-399). Dievo esmė yra būdinga santykiavimu dalintis su visais. Suvokti Dievą kaip iš esmės santykiaujantį būty gerą paramą, ugdat maldos dvasią. Juk mes taip pat sakome, kad Dievas išklauso mūsų maldas. Pagaliau santykiau-

ta nebūtų žmogaus pažeminimas? Ar, atribotas principu nuo tiesos pažinimo, žmogus galėtų būti nuolat žengiantis pažangos keliu, kaip to nori L. Dewart?

Tačiau, padarę šiuos atsiribojimus, mes turime pasakyti, kad L. Dewart filosofija mus skatina giliau suprasti, ką reiškia, kai mes apie Dievą sakome, jog jis yra būtis. Būtis, tai ne tas pat, kas daiktas. Gerai išgilinus jį, tai, kas dvasinė būtis, skirtumas tarp jos ir L. Dewart siūlomos transcendentinės realybės gerokai sumažėtų. Panašiai tenka pasakyti ir apie asmens sąvoką. Asmuo gali būti ne tik to ribotas, kaip žmogus, bet ir neribotas, kaip visagalybė.

Abraomas yra vertingas tuo, kad, suprasdamas Dievą kaip visagalybę, sugebėjo sukurti jį kaip asmenį, kaip sveiką su juo tartis, net derėtis. Jo Dievas, išryškėdamas kaip „Tu“, neprarado tų platumų, kurias turi Kinijos Lao-tės Dievo samprata, išreikšta žodžiu: Tao. Ši samprata yra tokia nedaiktiska, kad priartėja prie Nieko sąvokos. Tačiau, kaip žinome, ant šios matematinės sąvokos stovi įvairūs matematikos rūmai.

Pasiūlymas panaikinti esamą būties sampratą filosofijoje ir teologijoje būtų panašus pasiūlymui atsakyti vieneto sąvokos matematikoje. Nes vieneto taip pat nėra niekas matęs daiktų pasaulyje. Tačiau, kaip žinome, ant šios matematinės sąvokos stovi įvairūs matematikos rūmai.

Tiesa, kad būties filosofija turi sunkumų. Net Tomas Akvinietis, kuris daug ją naudojo, nelaiko jos kuo nors lengvai įsigyjamu dalyku. Tačiau, atsisiūsius būties sampratą, prisieina paneigti Dievui ir asmens sąvoką (480), nes asmuo yra tobuliausia būtis. Netekus religijai dieviškojo asmens, visa Islamo, Žydų ir Krikščionių religija, kuri santykiauja su Dievu, kaip su asmeniu, netektų savo protingos atamos.

Panašiai neišvengiamai religiniam gyvenimui atsilieptų ir atmetimas žmogui principinio sugebėjimo pažinti tiesą, paliekant jam galimybę tik ieškoti tiesos ir geriausiu atveju tik susiliesti su ja. Reikia sutikti, kad tokiu atveju daugelis mūsų ginėtų pasibaigtų ir nesantaikos sumažėtų. Tačiau, kyla klausimas, ar

Kuo vertingas yra L. Dewart, tai savo religinui atsitikėjimu į gyvenamąją tikrovę. Jam gyvenamoji tikrovė yra kone tas pat, kas Dievo malonė. Kitaip sakant, jį yra žmonijos istorija. Tai nereiškia, kad mes būtume paklusnūs, kaip svedinius, mėtomas istorinių įvykių, bet tai reiškia, kad gyvenamoji istorija mus išaukia kovai, mus perspėja ar mus skatina veikti. Kad mes galėtume naudotis istorija, kaip Dievo malonės, mums reikia turėti tikėjimą. Tikėjimas, L. Dewart supratimu, yra savotiškas tikrumas, kuris ateina žmogui, ieškančiam savo prasmės. Jis nėra iš jo paties.

Iš kitos pusės, tikėjimas jam atrodė toks natūralus dalykas, kaip patį patirtis (460), nors jis turi antgamtinį pobūdį. Į savo tikėjimą mes, pasak jo, turime žiūrėti kaip į labai reikšmingą antgamtinę patirtį. Tačiau vėl: „Tikėjimas tol nėra pilnas, kol jis nėra suderintas su kiekvienos dienos gyvenimu“ (462).

Religinė patirtis mums ateina ne tik kokių nepaprastu būdu, bet ir per kitų žmonių religinius išgyvenimus ir jų veiklą. Tikėjimas yra visos žmonijos patirtis, pasidalinta vienu su kitais. Tai sakydama, L. Dewart pateikia mums tikėjimo vieno išpažinimo filosofinį pagrindą.

Dievo pažinimas nėra nei akivaizdus, nei lengvas dalykas. Jis yra greičiau visos žmonijos pastanga, negu atskiro žmogaus išgyvenimas. Žmogaus tikėjimo pagrindas yra bendrinė žmonijos patirtis (462). Tiesa žmogui ateina tik tarpusavio bendravimo keliu (469). Tai išryškėdamas, L. Dewart sustiprina Bažnyčios pagrindus tokiais laikais, kada tebėra stipriai įsiliepsnojęs grynai individualistinisėjimas į religinį gyvenimą. Šalia to, suvokdamas visą žmoniją kaip tikėjimo subjektą, jis gali būti imamas kaip skatinimas pažinti tuos religinius ir filosofinius lobius, kurie yra susikūrę anapus krikščionijos ribų.

Leslie Dewart, atsakydamas apatarti Dievą tradiciniais terminais ir išrasdamas naujų, ne visais atžvilgiais turėtų būti atmetamas. Taip pat jam yra neprimtinas Dievo aptarimas Absolutu, kuris mūsų kultūroje yra įsigalėjęs ypač nuo Hėgelio laikų. Pasak Dewart, tai yra kenksminga graikiškos filosofijos liekana. Absolutumas yra greičiau nuodėmė, negu gėrio esminis bruožas (497). Vietoj to jis siūlo Dievą vadinti santykiškumu (Relativitv) (398-399). Dievo esmė yra būdinga santykiavimu dalintis su visais. Suvokti Dievą kaip iš esmės santykiaujantį būty gerą paramą, ugdat maldos dvasią. Juk mes taip pat sakome, kad Dievas išklauso mūsų maldas. Pagaliau santykiau-

Jaunimo dailės darbų paroda Chicagoje

Studentų ateitininkų sąjungos Centro valdyba ruošia Jaunimo dailės darbų parodą, kuri įvyks gegužės mėn. 18 - 20 dienomis Jaunimo centro apatinėje salėje. Ši paroda yra gera proga jauniems menininkams ir mėgėjams pristatyti visuomenei savo kūrybą ir talentus. Tad kviečiamas visas jaunimas parodyti savo sugebėjimus.

TAISYKLĖS: 1. Menininkai turi

jaunio Dievo samprata nėra iš esmės svetima scholastinės filosofijos Dievo aptarimui, sakandam, kad „geris yra savo esme besipiečiantis“ („Bonum est diffusivum sui“). Tačiau santykiaujantis Dievas moderniam žmogui būtų labiau suprantama paskata maldai.

Anot Dewart, tik žmogus gali pasidaryti sąmoningai nesantykiaujantis. Tik žmogus gali atsakyti dalytis savimi su kitais. To išdavo jis nutolsta nuo Dievo. Bet žmogus gali pasidaryti svetimas ne tik kitiems, bet ir sau pačiam. Ir šitokia atvejais L. Dewart randa pilnamasmę ateizmą. Ateizmas yra svertimybė sau pačiam (473). Tuo remiamasis, jis siūlo atsakyti religijoj „išganymo“ termino, bet skatinai vietoj to sakyti, kad žmogus ieško savo prasmės (478). Panašiu keliu L. Dewart prieina ir savo maldos sampratą. Maldojė jam žmogus kuria save Dievo akivaizdoje (483).

Eidamas savo filosofija, kurioje Dievas nėra būtis, L. Dewart labai lengvai supranta Kristaus įsikūnijimą. Dievui tapti žmogui šioje filosofijoje atsieina lengviau negu tradicinėje, kur reikia labai rafinuotu būdu derinti dvi prigimtis viename asmenyje. Einant šiuo mokslu, Dievas nekuria pasaulio, bet save investuoja jame (482). (Žinoma, kuriančio Dievo sąvokos mes negalime atsakyti). Ieškodamas Dievybės ir patirties derinio, jis jį aukščiausiu būdu randa Kristuje. Iš tikrųjų, Kristuje mes turime tai, ko ieško L. Dewart. Bet mes turime jame daugiau, negu ieško Dewart. Čia yra ir Dievas kaip būtis bei asmuo ir kintanti žmogaus prigimties realybė. Šis derinys savo viršūnės pasiekia Kristaus įvykdytame nuodėmės atleidime, nesunaikinant tačiau principinio dorovės reikalavimo. Kas yra nuodėmės atleidimas, jei ne bendrinės ir amžinai galiojančios tiesos, smerkiančios kaltę, sutikymas su istoriniu procesu, kuriame gyvena žmogus, tuo būdu sudarant jam galimybę būti santykiauju su Dievu.

Tačiau čia tenka pridurti, kad su nuodėmės problema Leslie Dewart nesutinka, nes joje tam nėra progos, nesant tikro prieštaraivo tarp tiesos ir klaidos.

(Paskaita skaityta Chicagos ateitininkų draugijų Gavenios laikotarpio paskaitų serijoj š. m. kovo mėn. 31 d. Jaunimo centre, Chicago).

PR 8-3229
DR. ANNA BALIUNAS
AKIJ. AUSJ. NOSIES IR GERKLES LIGOS
2858 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

REZID. TEL. 239-4643
DR. K. G. BALUKAS
Akademija ir moterų ligų Ginekologinė Chirurgija
4449 S. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą, jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-606 ir California Pirmad., antr., ketvirtad. nu. 6 iki 7:30 val. vakaro
Šeštad. nuo 2 iki 3:30 val.
Trečiad. ir penktad. uždaryta
Ofiso telef. 476-4042
Rezid. tel. WA1brook 5-3046

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-2 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiądienius
Šeštadieniai 12 iki 4 val. popiet.

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuviai gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val. pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. p. p. trečiad. uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. popiet. Trečiad. ir šeštad. nuo 10 v. ryto iki 1 v. popiet.
Ofiso telef. KE 7-1166
Rezid. telef. — 359-2916

Remkite tuos biznierių, kurie skelbia diena „Orange“

būti 16 metų ar vyresni,

2. eksponatas turi būti pristatytas Irenai Skiriutei iki geg. mėn. 11 d.,

3. paveikslai turi būti įreminti arba priklijuoti ant kartono (heavy duty cardboard),

4. visi darbai turi turėti pavadinimus,

5. turi būti parašas, kaina, jeigu eksponatas neparduodamas, tai turi būti pažymėta,

6. pristatyti eksponatai bus komisijos parodai atrenkami.

KATEGORIJOS: tapyba (oil, watercolor, acrylic...), skulptūra,

fotografija (6"x9" mažiausia), mozaika, medis (drožinėjimai, deginimas), rankų darbai (juostos, needlepoint... — norime originalių, o ne „kits“), grafika.

PARDAVIMAS: 1. Komisija turi teisę, menininkui pritarant, pakeisti kainą.

2. 20% viso pelno skiriama SAS valdybai.

Dėl tolimesnių informacijų ir registracijos kreiptis iki bal. mėn. 27 d. šiais adresais,

Irena Skiriute, 6520 S. Talman Chicago, Ill. 60629. Telef. (312) 434-4489, arba

Zivile Jonikienė, 6346 So. Washenaw, Chicago, Ill. 60629. Telef. (312) 776-6071.

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAUPIMO TAKŲ CHIRURGIJA
Tel. — 695-0533
FOX VALLEY MEDICAL CENTER
800 Summit Street
Routo 58 — Elgin, Illinois

Tel. ofiso HE 4-5819, rez. 388-2231
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. pirm. ketv. 1 iki 7 popiet.
antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. GR 6-2100
Val. pagal susitarimą: pirmad. ir ketv. 1-4 ir 7-9; antrad. ir penktad. 10-4, šeštad. 10-3 val.

Ofs. tel. 755-4477 Rez. PR 8-6966
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Rezid. tel. — GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2679
Valandos pagal susitarimą. Jei ne atsiliepia, skambinti: MI 3-0091

Tel. — BE 3-5893
DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė Akij. Ligos
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. PR 4-2226
Namų — rezid. — Prospect 8-9081
DR. JANINA JAKSEVICIUS
J O K S A
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 5 iki 8 val. vak., šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PO 7-6000 Rez. GA 3-7279
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šeštad. uždaryta
Visi telefonai 653-1891

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val. kasdien 10-12 ir 4-7 Trečiad. ir šeštad. tik susitarus

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Avenue, Cicero
Kasdien 1-2 val. ir 6-8 val. vak.
Išskyrus trečiądienius
Šeštadieniai 12 iki 4 val. popiet.

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuviai gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val. pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 val. p. p. 6-8 val. vak. Šeštad. 12-3 val. p. p. trečiad. uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. popiet. Trečiad. ir šeštad. nuo 10 v. ryto iki 1 v. popiet.
Ofiso telef. KE 7-1166
Rezid. telef. — 359-2916

Perskaite „Draugą“, duokite jį kitiems pasiskaityti.

DR. NINA KRAUCEL
KRAUCELIŲNAITE
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
6132 S. Kedzie Ave.
Tel. WA 5-2670, neatsiliepęs skambinti 471-0225. Valandos pagal susitarimą.

Ofiso HE 4-1818 Rez. PR 8-9801
DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2434 West 71st Street
(71 ir Campbell Ave. kampas)
Pirmad., antr., ketvirtad. ir penktad. nuo 3 val. popiet. iki 7 v. vak. Šeštad. nuo 9 v. ryto iki 11 val. ryto — tik susitarus.

DR. FRANK PLEČKAS
OPTOMETRISTAS
Kalba lietuviškai
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5146
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „contact lenses“
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Tel. Ofiso PR 6-7800 Namų 925-709
Valandos tik pagal susitarimą. Trečiądieniais uždaryta.

Ofiso tel.: 799-3720
IZOLDA M. RADVILA, M.D.
AKIJ. GYDYTOJA IR CHIRURGE
3335 W. VOLLMER
(Kampus 203 St. ir Kedzie Ave.)
Flossmoor, Illinois 60422
Valandos pagal susitarimą.

DR. LEONAS SEIBUTIS
Inkstų, Pūslės ir Prostato CHIRURGIJA

Meilės agonija

Jonas Aistis

Meile, meile,
Tu esi man sunki,
Nepakeliamas našta,
Tu mane, lyg lengvą,
Neatsparų šėšėlį,
Vedi su savim,
Ir visų gyvenimų
Tavo naštos svoris,
Išmušęs iš pusiausvyros,
Mane vedžiojo...

Ir dabar, senatvėje,
Padarei mane daug naivesnį
Negu ankstyvoje jaunystėje,
Kai pirmą kartą aštrius tavo nagus
Pajutau švelniai smingantčius mano širdin,
Kai visoje mano esybėje pradėjo lietis,
Pradėjo veržtis ir srovėm tekėti
Mirtinai svaiginantys nuodai ir vaistai...

Meile, meile,
Ir mirties patalė tau būsiu dėkingas,
Kad padarei mano gyvenimą
Pilną skausmo ir džiaugsmo,
Pilną kartaus nusiminimo ir džiugios vilties...
Tavo sotinamas alkau ir troškau,
Tavo marinamas jaučiau pilnį,
Tikslą ir prasmę...
Ir dabar aiškiai matau,
Kad be tavęs pati žemė
Būtų nevaisinga ir tuščia,
Būtų atšiauri ir nesvetinga tremtis,
Baisesnė už pragaro ugnį...
Tu dar niekad manęs, kaip dabar,
Nebuvai taip prislėgęs,
Nebuvai taip nuskaudęs,
Nebuvai taip pažeidęs,
Nebuvai taip privedęs prie nusiminimo slenksčio,
O tačiau niekad mano gyvenimas
Nebuvo taip pilnas vilties,
Kaip dabar,
Kovoje tarp gyvenimo ir mirties...

Tu nusmelkė mane
Tartum elektros srovę...
Tu svaiginau ir kankinau,
Bet tu buvai ir esi man viskas,
Ta kūpanči gausa,
Ta nuostabi pilnybė,
Už kurios
Nėra ko siekti,
Nėra ko troškinti,

Nėra ko laukti,
Nėra ko viltis...
Tu esi vienintelė
Galinti žemėje patenkinti
Žmogaus besotį troškimą,
Kurio nepasotina
Nei turtai,
Nei laimė,
Nei garbė...

Jonas Aistis

Nuotrauka Vytauto Maželio

Meile, meile,
Tu mane skatini,
Tu mane aukštini,
Tu mane klinkini...
Tu esi mano viešpatė,
Tu esi mano valdovė,
Ir man negėda tau lenktis,
Negėda tau žemintis,
Nes tu esi dosni ir gailėstinga,
Tu niekada neapvili,
Kaip tie, kuriuos mes mylime,
Tu niekada neapleidi,
Kaip tie, kuriems auksuojamės,
Tu esi dangiškas, nekaltas,
Šios žemės purvą nesuterštas
Gaivalingas troškimas ir noras...

Tu užvaldai visą žmogaus esybę...
Ar tu esi despotiška,
Ar slepi ir kankini,
Tu esi tikra palaima,
Tikra laimė...
Kai tu mane slepi,
Aš trokštu,
Kad tavoji vergija niekad nesibaigtų,
Kad tavo teikiama kančia tolydžio augtų,
Tolydžio artėtų į pačią mirtį
Ir niekuomet jos nepasiektų,
Aš noriu, kad tavo teikiamas skausmas
Niekad nesibaigtų,
Nes be jo patsai mano gyvenimas
Būtų neprasmingas ir tuščias...

Kai tu mane apleidi,
Kai tu mane užmiršti,
Tu esi man šventųjų šventa,
Ir man tavimi alsuoja
Bekraštės visatos erdvės...
Kai tu esi kieta,
Šalta ir abejinga,
Tada tave pajuntu visoje didybėje...
Jei tu būtum šaldi,
Banali ir kasdieniška,
Tai man rodos,
Kad tokia meile tik sekli dvasia,
Tik menka būtybė
Galėtų tenkintis ir džiaugtis...

Daugiau tu esi populiaru
Ir nuvalkiota,
Daugiau tu esi tikrai
Žmogaus aistrų
Sumaitotas ir iškreiptas
Gaišumo stabas...
Visuotinė tarša
Tave užliejo,
Ir man baisi tavo kova,
Tavo agonija...

GWU ligoninė, 1972 m. vasara

Chorai iš lietuviškų operų

Sudarė Rimas Geniušas. Išleido "Vaga" Vilniuje. Sovietuose galioja neoficialus dėsnis, kad į užsienį pasitraukę menininkai kūrėjai, nors ir nedraugiški režimui, gali kartais po savo mirties būti pripažinti "praeities klasikais" o jų kūryba, jei ne visa, tai bent politiškai tinkama dalis, gali būti įjungta į "vietinį" lobyną naudojimui ir reprodukavimui. Rusų žymiųjų muzikų atžvilgiu kartais nereikėdavo ir numirti. Žymus simfoninės muzikos kūrėjas A. Glazunovas pakartotinai važinėjo tarp Maskvos ir Paryžiaus, galutinai pasidarė emigrantu nuo 1929 m. iki savo mirties 1935 m. Jo gausi simfoninė kūryba nebuvo ignoruojama jo tėvynėje. Žymus kompozitorius ir pasaulinio masto pianistas S. Rachmaninovas, išvykęs į užsienį po bolševikų perversmo ir miręs 1943 m. kaip JAV pilietis, buvo priešiška nusistatęs Sovietų režimo atžvilgiu; keletą kartų sovietų vyriausybės kviečiamas, nesilankė ir negrįžo Rusijon. Jo veikalai-fortepijono koncertai, atskiros plačiai išgarsėjusios preludijos fortepijonui, o taip pat simfoniniai ir vokaliniai kūriniai buvo visą laiką gausiai atliekami Rusijoje. Idomu, kad pasaulinė garsenybė — modernusis kompozitorius Igor Stravinskij buvo taipgi emigrantas, gyvenęs daugiausia Prancūzijoje. Jo ypač naujoviškai skambą kūriniai "menininkų tramdymo" laikotarpiais Rusijoje būdavo padedami į šalį, bet greit vėl atgaivinami. Kiek paralyžuotas, pasiekęs daugiau kaip 80 metų amžiaus, Stravinskis vis dėlto dar sugebėjo padirguoti savo kūrinius. Prieš mirtį lankėsi Maskvoje ir Leningrade kaip dirigentas. Būdamas aštraus sąmojiaus, jis po to sakė: "Pagalvokite kaip idomu: aš apsilankiau ir dirigavau... Sankt Leningrade".

Rusų terminu vartiant, visą sąjunginės respublikos savųjų emigrantų atžvilgiu privalo būti atšargėnės: nepatogių klausimų nekelti ir nespresti. Vis dėlto buvo drįsta, mirus JAV pasitraukusiam Vincui Krėvei, atgaivinti Lietuvoj jo kultą, kaip tautinio poeto ir rašytojo, užmirštant ir neminint jo rimtų "prasikaltimų".

Cia užsimintas Vilniaus leidinys — "Chorai iš lietuviškų operų" yra mums idomus tuo, kad jame patalpinti 4 chorai iš a. i. K. V. Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis", užima 40 puslapių iš viso leidinio 174. Chorai yra aiškiai perfotografuoti iš Chicago Lietuvos operos išleisto klavyro (leidinyje to nepamėta). Yra tai "Zvejai ruošiasi išplaukti jūron" (I veiksmo pradžia, vyrų chorui); "Undinės dainuoja" (moterų chorui); "Sutaisysim tinklėlius" (II veiksmo pradžia) ir "Antroji undinių daina" (III veiksmo pradžia), visi trys — moterų chorui. Chorų pavadinimai uždėti redaktorius.

Leidinyje pažymėtas "I dalis". Ši tikrai gražiai išleista knyga skiriama, kaip atrodo, "prieštarybinio laikotarpio" operoms, prie kurių priskirta ir "Jūratė ir Kastytis". Idomu, kad prieš K. V. Banaičio operos ištraukas patalpinti trys chorai iš A. Račūno operos "Trys talismanai". Dėl šio veikalo buvo žinių, kad autorius dalį jo muzikinės medžiagos panaudojęs vėliau savo tarybinei operai "Martytė". Liet. Encikloped. žiniomis ankstesnioji sudėgusi Siauliuose ir autorius nebebuvo atkurta. Kaip ten bebūtų, šiame leidinyje, matyt, pa-

(Nukelta į 5 pusl.)

Ramintos Lampsatytės piano recitalis

VLADAS JAKUBENAS

Pianistė Raminta Lampsatytė jau yra žinoma mūsų visuomenei. "Tėviškes" parapijos Chicagoje choro vedė J. Lampsatytė dukterė, ji ilgesnį laiką mokėsi pas A. Narko, o išėjusi "į pasaulį", ji pradėjo Valparaiso universitete studijuoti germanistiką ir muziką. Gavusi Fulbrighto komisijos stipendiją, šiuo metu studijuoja muzikologiją Berlyne, ruošdama doktoratui įgyti disertaciją apie 20 amžiaus lietuvių muziką. Fortepijoną studijuoja privačiai pas profesorę Maria Petersen, garsiojo vokiečių pianisto Edwin Fischerio mokinę.

"Tėviškes" lietuvių ev. liuteronų bažnyčioje R. Lampsatytė, viešinti šiuo metu pas tėvus Chicagoje, atliko, kaip ir pernai, fortepijono recitalį. Palyginus su pernykščiu, buvo parodyta nemaža pažanga. Programa — klasiškai barokinio charakterio ypač tiko R. Lampsatytės asmenybei: ji buvo lengva, saulėta žaisminga. J.S. Bachui atstovavo Fantazija C-moll (C-minor) ir šviesios nuotaikos "Prancūzų siuita" G-Dur (G Major). L.V. Beethovenas ypač galėjo nustebinti klausytojus: jo dažniausiai atliekamos, visuotinai išgarsėju-

sios sonatos yra minorinės, rūšios, tragiškai dramatiškos. Tuo tarpu trisdešimt dviejų L.V. Beethoven sonatų tarpe yra viena eilė tokių, kuriose vyrauja įvairaus pobūdžio šviesios nuotaikos, kartais rimtai prašviesios, kartais džiaugsmingos, triumfališkos arba lengvai žaismingos. L.V. Beethoven kūrybos visumoje šviesios nuotaikos veikalai sudaro daugumą; jų tarpe vis dėlto savo ypatingu ryškumu prasikiša rūstūs kūriniai. Sonata op. 14, Nr. 2 (sonatų rinkinio eilėje Nr. 10) pasižymi ypač giedriu žaismingumu: joje net nėra tamsesnių epizodų, kurie, mintį bevystant, pasitaiko kituose to auroriaus panašiuose kūriniuose.

Ramintos Lampsatytės šiuo veikalų atlikimą galime pavadinti pavyzdžiu. Kiekvieno kūrinio charakteris bei jo mintis riedėjo iš po pianistės pirštų aiškiai, natūraliai ir stilingai. Tam įvykdyti priemonės buvo tvirtos: R. Lampsatytės pasąžinė technika, kuri daugiausia buvo reikalinga šio tipo kūriniuose, yra be priekaišto. Kiekvienas pasąžas buvo įprasmintas, kažką sakęs; pianistė sugeba tonų eilę paskambinti su visais galimais

niuansais: ne tik "piano" ar "forte", bet ir "crescendo" bei "diminuendo", legato bei "staccato". Pažymėtina didelė užgavimo dinamikos kontrolė, kas ypač iškėlė polifoninį elementą, J.S. Bacho kūriniuose. Šioje srityje ypatingai jaučiasi pažanga, prisimenant pernykštį recitalį.

Antroje koncerto dalyje išgirdome "Sonatiną" Max Regerio (1873—1915). Yra tai vienas iš vokiečių žymių "vėlybųjų romantikų", kuris, šalia J. Brahms, išvengė užsikrėtimo R. Wagnerio stilium, o orientavosi daugiau į J.S. Bachą, ar W. Mozartą, kaip ir šioje "Sonatinoje". Giedrios nuotaikos kūrinyje buvo gražiai R. Lampsatytės perduotas. Koncerto pabaigoje idomu buvo girdėti F. Mendelssohno "Du etidus" op. 104, išleistus jau po jo mirties. F. Mendelssohnas yra bene vienintelis žydų tautybės kompozitorius, kuriam neginėtinai priklauso bent pusė kėdės pačių didžiųjų kūrėjų tarpe. Beje, kilęs iš turtingos ir kultūringos šeimos Hamburgo mieste, F. Mendelssohn buvo priėmęs krikščionybę ir laikomas žymiu vokiečių romantiku. Elegancija, grakštumas yra viena iš stipriausių Mendelssohno pusių. To-

kio charakterio buvo ir abu jo etidai, kuriuose pianistė galėjo ypač ryškiai parodyti savo technikos lengvumą bei aiškumą.

Koncertas buvo idomus savo nekasdienine programa ir jos puikiu atlikimu, kuris, gal būt, buvo labiau naujoviškai objektų, negu impulsyviai romantiškas, bet pasižymėjo iki smulkių detalių nudailintais niuansais bei technišku užbaigtumu. Atrodo, kad romantiškai ilgesinga sritis yra kiek tolimesnė Ramintai Lampsatytei. M.K. Ciurlionio "Nokturnas" (ne tas, kurį daugiausia visi skambina) nustebino ryškiai parodytu "basso ostinato" pobūdžio ritmu, taip pat gražiu niuansavimu. Impulsyviai ilgesingas elementas, taip pat tipingas M.K. Ciurlioniui, buvo šiek tiek niveliuotas.

Iš spausdintos koncerto programos teksto sužinojome, kad R. Lampsatytės pasirinktas gyvenimo kelias yra muzikologės bei akompaniatorės. Ar tai ne per daug kuklu? Sprendžiant iš šio koncerto, ji galėtų sau susidaryti vardą, ir Vokietijoje, kaip vokiečių klasikų bei modernistų atlikėja.

Pianistė Raminta Lampsatytė savo recitalyje Tėviškės bažnyčioje, Chicagoj, š. m. kovo mėn. 31 d. Nuotr. V. Noreikos

Žemės pasiuntinys į Marsą

A. RADZIUS

Kai klausomės žvaigždžių giesmės,
Kai klausomės kalbos planetų,
Man rodo, tai iš esmės
Kalba įvairių ir poetų...

Žydrum žvaigždžių židime
Taip visa tikra, be pastangų,
Ir rodo, einam, ne žeme,
Kai veizim į stebuklo dangų.

Bern. Brazdėionis

Amerikiečių erdvėlaivis Mariner 9-sis atskleidė naują Marso istorijos lapą. Iki jo astronomai galėjo Marsą stebėti tik iš tolo, iš žemės. Mariner erdvėlaivis įgalino pamatyti raudonąją planetą iš arti. Net didžiausiais teleskopais nieko kito nebuvo įmanoma įžiūrėti, kaip šviesos ir tamsos dėmės mažame Marso diske. Dėmių pavidalai pastovūs, niekad nesikeičia. Reiškia, jie yra tam tikros paviršiaus formacijos. Jų pagalba galima nustatyti Marso sukimosi periodą aplink savo ašį, ašies pakrypimą, orientaciją ir kt. Be pastovių dėmių, pastebėta ir laikinųjų reiškinų, kaip geltonieji debesėliai, dulkių audros, metų laikų pasikeitimai. Baltas dėmės poliarnės srityse reiškinys laikyti pastoviomis dėmėmis, nors jos reguliariai padidėja ir sumažėja pagal metų laikus.

Dėmės astronomai vadinasi pavadinimu: Nix, Olympia, Hellas, Hellas, Argire, I, Argire II, Tharsis, Coprates, Scandia, Baltia, Sabaeus Sinus ir kitų beveik 200 pavadinimų. Bet kas tos dėmės yra, nebuvo žinoma, kaip nustatyti. Radaras rodė tik tai, kad šviesios dėmės esančios žemumos, o tamsiosios aukštumos.

Pagal Flammarioną pirmąjį Marso dėmių piešinį padaręs italas Francesco Fontana 1636 metais Neapoly. Nuo 1877 metų, t. y. nuo garsofotografijos laikų, Marso paviršius buvo sistemingai stebimas, ir jo piešiniai daugelio stebėtojų rūpestingai daromi. Nuo 1924 metų fotografinė technika prisidėjo prie planetos žemėlapių sudarymo. Bet ji piešiniui neišstūmė, nes akis geriau įžiūri silpnus dėmių kontrastus, negu foto aparatas. Tačiau tai buvo tik vadinamieji albedo dėmių žemėlapiai. (Albedo, kiles iš lotyniško žodžio albus-baltas, yra astronominiuose terminuose, nusakantis, kokio šviesumo yra saulės sistemos priklausantis objektas. (Tai santykis tarp reflektuotos šviesos intensyvumo ir tos šviesos, kuri gaunama iš saulės). Mariner 9-sis įgalino sudaryti jau nebe albedo, o pirmąjį kitos planetos, neskaitant mėnulio, fiziografinį žemėlapi, rodantį tikrąją planetos paviršiaus struktūrą.

Mariner 9-sis buvo paleistas iš Cape Kennedy Floridoje 1971 m.

gegužės 30 d. 5 val. 23 min. 4 sek. vakaro rytinio pakraščio stadijiniu laiku. Po šešių dienų, t. y. birželio 5 d., jo kursas buvo truputį pakoreguotas ir taip tiksliai nutaikyta, kad per visą kelionę daugiau koregavimų nebereikėjo.

Lapkričio 14 dieną erdvėlaivis pasiekė Marsą ir buvo įvestas į orbitą, tapo pirmuoju žmogaus darbo satelitu, skrendančiu aplink kitą planetą. Jo orbita labai išsitusi elipsė. Artčiausiai prie planetos priartėja per 1300 km ir nutolsta iki 17000 km. Aplink Marsą apsisuka truputį trumpiau, kaip per 12 valandų (tiksliau — 11.980 val.).

Kai Mariner 9-sis pasiekė Marsą, planetoje slautė globalinė smėlio audra. Visas paviršius buvo tartum skraiste užklotas. Nusivylimas buvo apėmęs mokslininkus, pasirodusius žvilgtelėti į Marso paslaptis iš artai. Tik pietų poliaus baltuma, Nix Olympia ir trys viršūnės Tharsis rajone, populiariai vadinamos Šiaurės, Vidurinioji ir Pietų dėmė, buvo matomos. Jos, pasirodė, esančios aukščiausios taškai Marso paviršiuje.

Tokia miglota situacija tęsėsi dvi savaites. Trečią savaitę Marso paviršius pradėjo atsiverti. Esmė rodytis paviršiaus bruožai, smulkesnės detalės. Audrai nurimus, Mariner 9-sis radijo bangomis siuntė žemėn tūkstančius įdomių niekad iki šiol nematytos planetos paviršiaus fotografijų. Atrinkę geriausias, mokslininkai, tartum vitražų stikluokius, deliojo, taikė vieną prie kitos ir iš jų nubrėžė Marso žemėlapi, kuriame jau matyt, kaip iš tikrųjų atrodo planetos paviršius. Iš Mariner 4, 6 ir 7-tojo skridimų negalima buvo sudaryti tinkamo paviršiaus vaizdo, nes tie erdvėlaiviai tik praskrido pro Marsą ir tiek. Jie spėjo nufotografuoti vos vieną kitą paviršiaus detalę, iš kurios negalima buvo daryti išvadų apie visumą.

Pagal sudarytą žemėlapi Marso paviršius mokslininkai skirsto į keturis tipus: lygumos, kraterių rajonas, kanjonų sritis ir pietų bei šiaurės ašigalius.

Lygumos driekiasi Nix Olympia Tharsis rajone. Tai plačios dykumos. Jose iškėlė imponantiški

Didžiulis Marso smėlio kopų laukas vieno kraterio dugne. Hellas-pontus rajone.

vulkanų kalnai. Didžiausias iš jų yra patsai Nix Olympia (lietuviškai Olympo Sniegas). Jo bazė yra apie 500 km (310 mylių) diametro. Aukštis daugiau kaip 6 km viršum aplinkinių lygumų. Viršūnėje tyvuoja 65 km diametro vulkaninės žiotys. Jose yra 4 ar 5 mažesni krateriai. Reiškia, buvo bent keletas lavos išsiveržimų. Nix Olympia geologu laikomas didesne vulkaninės medžiagos krūva už garsųjį Havajų Mauna Loa ugnikalnį, kurio bazė yra tik 225 km. diametro, nors nuo Pacifico dugno iki jo viršūnės esą 9 km. Pietų dėmė esanti apvali struktūra-krateris, 100 km. skersmens. Ji nepanaši į tipiškas mėnulio ir žemės formacijas. Pietų dėmė yra ne kas kita, kaip oficialiai vadinama Nodus Gordii dėmė. Vidurinioji dėmė sutampa su Pavonis Lacus ir Šiaurės dėmė yra Ascræus Lacus. Tai trys didžiuliai krateriai, išsiriakę viena linija ir drauge su Nix Olympia dominuoja visą lygumų rajoną.

I rytus nuo lygumų driekiasi plati kraterių teritorija, tankiai nusėta įvairaus dydžio apvaliomis formacijom. Nuo vos matomų duobelių iki didžiulių ratų, kaip mėnulio jūros. Pavyzdžiui, šviesi dėmė, vadinama Argire I, yra didžiulis įdubimas beveik 1000 km diametro, o Hellas dubuo net 1400 km skersmens. Jame tilptų beveik trys Prancūzijos. Jei paimsim nepriklausomybės laikų Lietuvą, tai galėtumėm patogiai sutalpinti 16 ir du trečdalius jos 1918 metų teritoriją. Palygine su JAV, į Hellas dugną drąsiai sudėtumėm 10 Illinois valstybių ir dar liktų vietos dviem Marylando teritorijom.

Nustatyta, kad Hellas dugnas gulįs 17 km (55000 pėdų) žemiau aukščiausio planetos taško ir apie 2—3 km žemiau aplinkinio paviršiaus. Geologus stebina tas faktas, kad tokiame dideliame

plote, kaip Hellas įdubimas, beveik nėra kraterių, tuo tarpu aplink jį didesnių ir mažesnių kraterių esama, tik jų nematyti, nes Hellas įdubime dažnai būna lokalinės smėlio audros, kurios pridengia dugno reljefą.

Aplamai Marsas daug smėlio. Manoma, kad smėlis, o ne biologiniai faktoriai, yra atsakingas už planetos sezoninius pasikeitimus. Stiprūs vėjai nūsloja dulkes, t. y. smėlį, ir atveria kai kuriuos paviršiaus sluoksnius, kurių reflektingumas kitoks, negu smėlio. Didžiulį smėlio nuosėdų lauką Mariner 9-sis nufotografavo Hellas-pontus rajone vieno kraterio dugne. Smėlis, ten sunestas driekiasi kopomis kaip Sacharoje. Kopos gražiai surikiuotos maždaug po mylią atstumo viena nuo kitos. Jų dydis ir orientacija išduoda, kad tai smarkaus vėjo, pūtusio iš pietvakarių, darbas.

Kanjonų sritis driekiasi per patį puslį. Nuostabiasias iš jų yra vadinamasis Coprates slėnis. Jis yra 2500 mylių ilgio, 75 mylių pločio ir 2000 pėdų gylis. Toks kanjonas perkirstų visą Šiaurės Ameriką skersai iš vakarų į rytus. Marsas jis kaip tik ir susiformavęs vakarų-rytų kryptimi. Rytinėje jo daly matyt raiščių formacijų, kurios primena užpijų vagas. Atrodo, jog kažkoks skystis kadaise čia tekėjo, išgraužęs milžiniškus griovius, prišėjęs nuosėdų. Bet kas tas skystis galėtų būti? Ar vanduo? Dr. Masursky, vienas mokslininkų, analizuojančių Mariner 9-tojo duomenis, sako, jog jis manęs, kad Marsas čia matomi vandens buvimo pėdsakai. Atrodo, jog kadaise Marso

Milžiniško ugnikalnio Nix Olympia foto montažas. Fotografuota tiesiog iš viršaus. Šlaitai pakraščiuose krinta žemyn staigiais skardžiais. Ugnikalnio žiotys kiek į dešinę nuo centro. Jose matyti keletas kraterių.

paviršiumi tekėjo daug vandens. Tad kurgi tas vanduo? Klausimas kuris intriguoja mokslininkus, studijuojančius nuosėdų klotus. Diskutuojama prielaida, kad daug vandens galį būti šalčio surakinta Marso poliarnės srityse ir paviršiaus amžinoj šalnų sustingusiose sluoksnuose.

Kita įdomi praraja su fiordų pobūdžiu atsišakojimais yra apie 300 mylių į pietus nuo puslįjo

Thitonius Lacus rajone. Ji esanti 300 mylių ilgio, 75 mylių pločio ir iki 9500 pėdų gylis. Tai beveik dvigubai giliau negu Didžiojoje Arizonos kanjone, o platumas net 6 kartus didesnis.

Marso poliarnės sritys atrodo tartum baltos kepuraitės ant garbingo hieracho galvos. Jos reguliariai padidėja ir sumažėja pagal Marso metų laikus. Mariner 9-jo eksperimentai patvirtino, jog

tos kepuraitės esančios sausojo ledo, t. y. sušalusio anglies dvideginio klotai.

Erdvėlaiviai besisukant aplink planetą, dviejų savaitų laikotarpyje pietų poliaus kepuraitė smarkiai sumažėjo. Per tą laiką tik keletas centimetrų sausojo ledo galėjo išgaruoti. Reiškia, kepuraitė esanti labai plona sluoksnis, ypač jos pakraščiuose. Kėpuraitės mažėjimas atidengė nepaprastus topografinius bruožus, kurie atrodo kaip žemi kalnagubiai ir slėniai. Anot geologų speculiacijų, jie galį būti rezultatas storesnių ledo akumuliacijų praeity, kaip ir glacialinės morenos žemėje.

Naujasis Marso žemėlapis turi spragų. Dar nežinoma, kaip atrodo šiaurės polius, nors pietų ašigalis, palyginti, gerai ištirtas.

Vadinamieji S-band okultaciniai eksperimentai, kuriems vadovauja jaunas lietuvis mokslininkas dr. A. J. Klieris, parodė, kad paviršiaus aukščių skirtumas siekia apie 13 km. Ryšium su tuo atmosferinis spaudimas Marso paviršiuje svyruoja tarp 3 ir 8 milibarų. Tad atmosfera labai reta. Ji apie 20 kartų retesnė negu žemėje. Jos aukštis siekia apie 10 km, t. y. mažiau negu paviršiaus aukščių skirtumai. Atmosferą sudaro anglies dvideginio dujos. Rasta šiek tiek ir vandens garų, daugiausia viršum pietų ašigalio kepuraitės. Temperatūra pietų poliaus paviršiuje siekianti iki 207 laipsn. F šalčio (t. y. 140 laipsn. kelvin).

Mariner 9-sis įgalino patikslinti Marso planetos pavidalą. Jis elipsoidas — nuo greito sukimo-

(Nukelta 1 psl.)

are you
earning
enough
interest
on your
savings

CHOOSE FROM

6% yearly
CERTIFICATE ACCOUNTS
\$5,000 OR MORE—2 YEAR MATURITY

YIELD INCREASES TO 6.18%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5³/₄% yearly
CERTIFICATE ACCOUNTS
\$1,000 OR MORE—1 YEAR MATURITY

YIELD INCREASES TO 5.92%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5¹/₄% yearly
CERTIFICATE ACCOUNTS
\$1,000 OR MORE—3 MONTHS TO
LESS THAN 1 YEAR MATURITY

YIELD INCREASES TO 5.39%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

5% yearly
PASSBOOK SAVINGS
ADD TO OR WITHDRAW ANYTIME

YIELD INCREASES TO 5.13%
on interest accumulated for 1 year
INTEREST COMPOUNDED DAILY

PLUS:

- Deposits received by the 10th of the month, earn interest from the 1st, if the funds remain on deposit to the end of the interest period. Deposits after the 10th of the month earn from date of receipt.
- On Passbook Accounts, interest paid to day of withdrawal.

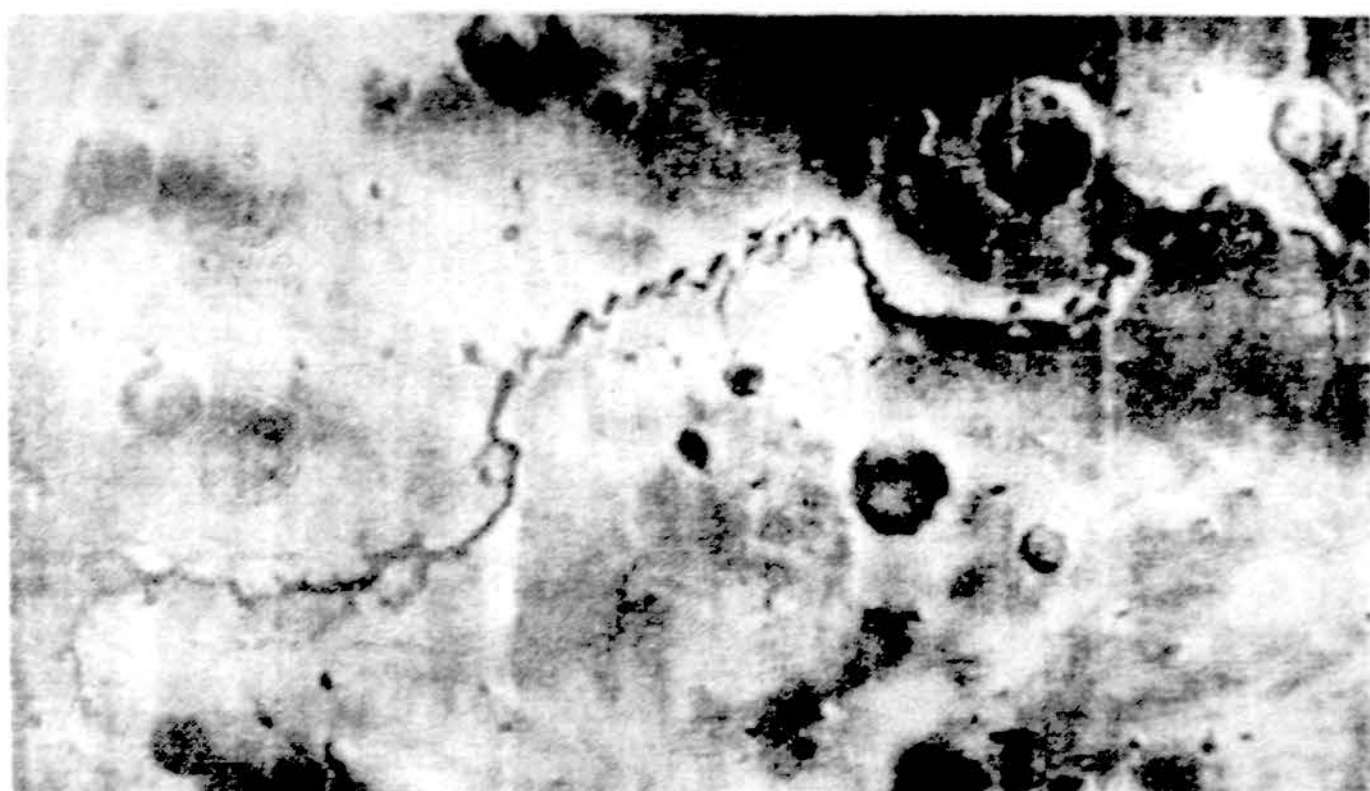
Phone 847-1140

**STANDARD
FEDERAL
SAVINGS**

AND LOAN ASSOCIATION

4192 Archer Avenue at Sacramento / Chicago, Illinois 60632

Atrodo, jog vandens tekėta. Bet Marsas kaip laukas nėra tiek vandens, kad tokią vagą galėtų išgraužti. Jos gylis 250 mylių, o plotis 3 mylios.

Coprates slėnio dalis, fotografuota Mariner 9-tojo iš 1225 mylių aukščio

(Atkelta iš 4 pusl.)

si truputį susiplojęs rutulys. Ekvatorialinis radiusas 3394 km ilgio. Tai šiek tiek daugiau, negu pusė žemės radiuso. Marso traukos jėgos tyrinėjimai parodė, kad jo gravitacinis laukas labiau nereguliarus, negu žemės ar mėnulio. To fakto negalima išaiškinti paviršiaus nelygumais. Greičiausiai Marsas, kaip ir mėnulis, galįs turėti vadinamuosius "mascons" (local mass concentrations) — atskirus tankesnės masės mazgus, kurie galį turėti įtakos į planetos traukos lauko svyravimus.

Taip pat tiksliau nustatyta ir Marso šiaurės ašigalio pozicija. Š. polius esąs maždaug pusiaukelį tarp šviesiausios Gulbės žvaigždės Deneb ir Zeta Cephei. Tad Marso padangė neturi tokios aiškios šiaurės žvaigždės, kaip žemės planeta.

Praėjusių metų spalio 27 d. išsiekvojo azoto dujų atsargos Mariner 9-jo erdvėlaivyje. Azotas gi reikalingas reguliuoti poziciją antenos, kuri siunčia žemėn informaciją. Išsekus azotui, nebe galima antenos atkreipti į žemės pusę ir priimti daugiau fotografijų. Dėl to erdvėlaivio siųstuvai išjungti. Mariner 9-sis savo uždavinį atliko.

Maisto Siuntiniai Į LIETUVĄ

Pilnai Apmokėti

NEMOKAMAS
PRISTATYMAS

40 sv. kvietinių miltų \$58.00
40 sv. cukraus \$60.00
40 sv. ryžių \$66.00

SPECIAL 1 \$68.20

10 sv. grynų kiauš. taukų
10 sv. kvietinių miltų
10 sv. ryžių
10 sv. cukraus

ECONOMY PARCEL \$40.70

7 sv. kvietinių miltų
4 1/2 sv. ryžių
4 1/2 sv. cukraus
2 1/4 sv. makaronų
1 sv. maišytų vaisių

SPECIAL 5 \$43.56

5 sv. grynų kiauš. taukų
5 sv. ryžių
5 sv. cukraus
5 sv. kvietinių miltų

SPECIAL 6 \$61.60

20 sv. kvietinių miltų
10 sv. ryžių
10 sv. cukraus

SPECIAL 3 \$77.00

20 sv. grynų kiauš. taukų
10 sv. cukraus
10 sv. ryžių

Ir daug kitų maisto siuntinių
REIKALAUKITE MŪSŲ NEMOKAMO NAUJO KATALOGO.

Užsakykite dabar. Užsiskaitykite tik per

**INTERTRADE
EXPRESS CORP.**

125 East 23rd St.
Fifth Floor
New York, N. Y. 10010
Tel.: 982-1530

Mes turim 23 metų patirtimą šiame biznyje ir taip pat daug tūkstančių patenkintų klientų.

J. Gliaudos romanas „Sunkiausiu keliu“

K. ALISAUSKAS

Jurgis Gliuda, **SUNKIAUSIU KELIU**. Romanas. Išleido Dr. Kazio Griniaus fondas 1973 Chicagoje. Aplankas dail. Broniaus Muri-
no. Spausdino M. Morkūno spaustuvė, 6051 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60636. Leidnys kietais viršeliais, 250 psl., kaina \$5.00, gaunamas ir „Drauge“.

Rašytojas Jurgis Gliuda pateikė mums dar vieną knygą — romaną „Sunkiausiu keliu“. Šią J. Gliaudos knygą, nors ir su tam tikrais rezervais, galima priskirti herojinio romano tipui, kokių lietuviams dar vis labai trūksta. Romano herojumi autorius čia pasirinko Mykolą Sleževičių, kuris 1918 m. pabaigoje ir 1919 m. buvo prisikėlimo Lietuvos ministras pirmininkas, pasižymėjo energija ir dideliais organizaciniais gabumais. Tema pasirinkta vykusiai, Mykolas Sleževičius tikrai yra vertas dar ir didesnės pagarbos.

Tuo metu kūrėsi Nepriklausoma Lietuvos valstybė, buvo organizuojama kariuomenė, kuri stojo į kovą su Lietuvos priešais. Pirmieji žingsniai visuomet būva sunkūs. Kraštas buvo karo audros nualintas, okupaciniai varžtai dar ne visai buvo atsileidę, stoka pinigų, ginklų, rūbų, maisto, žmonių ir pasiryžimo — tad buvo tikras Lietuvos sunkmetis.

Autorius romano veiksmą pradeda Maladėcinės geležinkelio stotyje. Gudijoje, pro kurią pravažiavo Mykolas Sleževičius, grįždamas 1918 m. gruodžio mėn. iš Rusijos į Lietuvą. Čia jisai ir pamatė bolševikų raudonąją armiją, vykstančią užimti Lietuvą.

Atvykęs į Vilnių, rado niūrų vaizdą, politinę maišatį ir skurdžios gyvenimo sąlygas. Vokiečiai kraustosi iš Lietuvos. Vieni alkani išsina, kiti dar alkanesni ir žiauresni veržiasi į Lietuvą. Kas bus su Lietuva? Susirūpino M. Sleževičius, rūpinosi ir visi lietuviai.

Autorius teisingai pastebi ir rašo, kad Mykolas Sleževičius, apsilankęs karininkų susirinkime Vilniuje, pastebėjo karininkų patriotizmą, pasiryžimą kovoti dėl Lietuvos laisvės, keltis ne į Gardiną, bet į Kauną. Tai paskatino dar smarkiau Mykolą Sleževičių veikti, sudaryti vyriausybę ir šaukti vyrus į kariuomenę.

J. Gliuda romano rėmuose aprašo, kaip Vilniuje buvo tada surašytas atsisakymas į tautą „Lietuvos piliečiai! Lietuva pavojuje“ ir „Sąlygos stoti į Lietuvos krašto apsaugą“. Tai turėjo didelę reikšmę. Gyventojų nuotaka pakilo, jie susirūpino savo krašto ateitimi.

ir pasiryžo gintis. Tas aprašymas romane tikrai ir labai ryškus.

Bolševikams grasant užimti Vilnių, vyriausybė persikėlė į Kauną. Kaunas tapo Lietuvos pasipriešinimo širdimi. Sąlygos gerėjo pamažu. Vyriausybė tvirtiau pradėjo jaustis tik tuomet, kada ir kariuomenė suplaukė daugiau savanorių.

Mykolas Sleževičius veiklą Vilniuje ir persikėlimą vyriausybės į Kauną autorius yra gerai ištyręs. Romane aprašomųjų įvykių vaizdai yra spalvingai ryškūs.

Tačiau, persikėlus įvykiams į Kauną, autorius gerokai pasimeta, klaidžioja. M. Sleževičius ir jo vyriausybės veikla čia pavaizduota silpnai. Susidaro įspūdis, kad autorius šį laiką tarpą tyrinėjo tik paviršutiniškai ir rašė paskubom. Tikrovė buvo tokia, kad M. Sleževičius ir jo vyriausybės veikla ypač stipriai pasireiškė Kaune, bet ne Vilniuje, ir ne vien tik kariuomenės organizavime, bet ir valstybės aparato kūrimo srityje.

Su antrosios valstybės konferencijos darbais ir nutarimais autorius, matyt, nėra susipažinęs. Iš tikrųjų anoji konferencija reiškė norą, kad vyriausybė ir taryba veiktų sutartinai. M. Sleževičius vyriausybę pasiliko ir tęsė savo darbą.

Be reikalo nuvertinama Vals-tybės Taryba ir kai kurie Vals-tybės Tarybos atstovai. Vieni per daug giriama, kiti be pagrindo pakeikti. Tokio žanro romanuose nederėtų be rimtos priežasties tai daryti, nes tuomet knyga netenka tikrovinio vaizdo.

Aplamai, J. Gliaudos romanas „Sunkiausiu keliu“, nors ir su kai kuriais trūkumais, yra skaitytina knyga. Malonu, kad mūsų rašytojai jau pradėjo rašyti herojinius romanus, kurių niekada nebus per daug.

**ROOSEVELT PICTURE
FRAME COMPANY**
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai, pritaikinti paveikslams ir skelbimams, rėmai — metalu aplieti rėmai.
2400 So. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginia 7-7258 - 59

HIGH RATES

5% Per Annum **PAID QUARTERLY** **6% Per Annum**
— AT —
BRIGHTON SAVINGS & LOAN ASS'N
HIGHEST RESERVES
4071 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632
TEL — LA 3 - 8248
(West of California Avenue)

5 3/4% Per Annum \$1000 or more Certificates 1 year min.
5 1/2% Per Annum Investment Bonus Certificates

INSURED **MEMBER** **FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM**

Jurgis Gliuda

Nuotr. V. Maželis

Chorai iš lietuviškų operų

(Atkelta iš 3 pusl.)

sinaudota pirmųjų tekstų ir žodžių.

Leidinyje dar patalpinti eilės tvarka: M. Petrausko — du chorai iš „Birutės“ ir du iš „Eglės, žalčių karalienės“; J. Karnavičiaus: „I dangų žvaigždės renkas“, „Kovė galingas“ ir „Kunigaikščio laidotuvių daina“ iš „Grazinos“; „Už Jūrelių, už marliu“ iš „Radvylo Perkūno“. Toliau eina trys chorai iš St. Šimkaus „Pagirėnų“, yra tai — „Už augo dvarely žilas oželis“ (moterų chorui), „Antroji rugiapiūtininkų daina“ (mūšiam chorui) ir „Merginų talka“ (moterų chorui). Antraštės — leidinio redaktoriaus.

Leidinyje nepolitinis, be įprastinės ideologinės įžangos. Jo kilmė aiškėja iš trumpo rusiško ir detaliuoto lietuviško spaustuvis bei leidyklos štampos. Šis į vieną knygą sutalpintas rinkinys galės būti naudingas ir lietuvių išėjimo į pasaulį chorams.

VL J-as

daug, jeigu jie bus stiprūs. Herojinių pavyzdžių mūsų tautos istorijoje, kovoje dėl tėvynės laisvės yra labai daug, o apie juos rašoma buvo mažokai. Šia kryptimi ir tenka palinkėti mūsų rašytojams sėkmės.

WAGNER & SONS
Typewriters, Adding Machines & Calculators
Nuomoja — Parduoda — Taiso
NAUJOS NAUDOTOS
Virs 50m. patikimas patairavimas
5610 South Pulaski Road
Phone — 581-4111

KOSTAS BUTKUS
Tel. PR 8-2781 (778-2781)
TVOROS, LANGAI, DURYS
STOGELIAI, RINOS
APKALIMAI (Siding)

Puikusia dovana Jūsų giminėms Lietuvoje ir USSR

Naujausias

FURGO (STATION-WAGON) modelis

V42-2102-60 MP 5 vietos — 5 durys

Ką tik gavome labai ribotą
STATION - WAGONŲ
kontingentą ir siūlome juos savo klientams.
— Pirmas atėjus — Pirmas aptamaujamas tvarka —
po **\$3,881.25**

Šis modelis yra LIETUVOJE IR USSR labiausiai
pageldaujamas automobilis šeimos kelionėms, išvykoms,
stovyklavimui, apsipirkti ir t. t.

Gaunami tik **TIESIOG** iš vieningos
V/O VNESHPOSYLTORG'o įgaliotos firmos

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVE. (tarp 27 ir 28 g-vės) NEW YORK, N.Y. 10001
TEL.: (212) 685-4537

Skubėkite užsakymais kol neišduotas kontingentas.

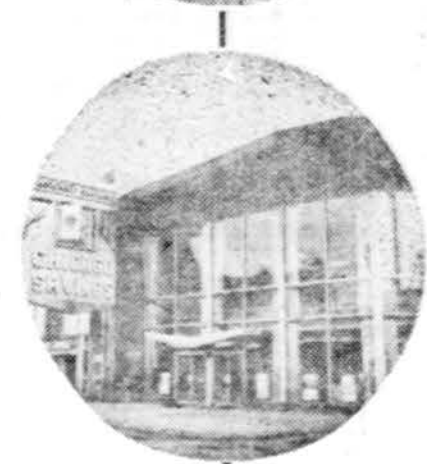
Philomena sako...

DOLERIAI TURI KOJAS, jie greit
išsina ir nebegrįžta. Jūsų doleriams
reikia vado, kad jie nepaklystų.

Jūs jiems patarnaukite, nuneškite
į Chicago Taupymo ir Skolinimo
Bendrovę. Tenai jūsų doleriai bus
sągijoj vietoj ir augsti nuošimčiai
auklės naują dolerių šeimą.

Įdedant penkis šimtus dolerių
gausite labai naudingą dovana, ne-
mokamai, gražų spalvotą dekį —
"blanket".

5%	5 1/4%	5 3/4%	6%
Regular Passbook Accounts	90 Day Passbook Accounts	\$1,000 or more Savings Certificate (1 to 2 yrs.)	\$5,000 or more Savings Certificate (2 to 10 yrs.)

CHICAGO **SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION**
6245 South Western Avenue 476-7575

Antikomentarai

PRANAS VISVYDAS

„Esu nuogas. Neturiu metų. Neturiu pavardės“ — rašo jaunas Lietuvos poetas Alfonsas Bukontas debiutiniame rinkinyje „Piešiniai ant vandens“.

Dėl to jis susilaukia karčių pastabų iš partinio kritiko A. Drilingos: „... kai apsinuoginama dėl apsinuoginimo, netyrinėjant gilesnį apsinuoginimo priežastį, kai jaučiamos pastangos užsimesti laiko drabužius ir užmiršamas socialinis, pilietinis žmogaus įvardijimas, toks apsinuoginimas tampa abstrakčiu...“ (Lit. ir Menas, 73.III.10).

Kitais žodžiais, jei poetas apsinuogintų konkretų (kaip paminėjęs The Other Ball užėjoje) ir dar paaiškintų, kad to pageidauja partija, viskas būtų tvarkoje. O dabar — abstrakti! Slapukšči! Argi taip galima?

Reiklusis A. Drilinga primena ne tik A. Bukontui, bet ir kitiems poetams — J. Juškaitiui, T. Venclovai, S. Gedai hermetiškumo, abstraktumo, o ypač vakarietiško estetizmo pavyzdį kūrybai. Tokia poezija, kritiko nuomone, „niekad nebuvo priimtina socialistiniam menui, vaizduojančiam naują žmogų ir naują dvasinę struktūrą“.

Pasirodęseno pilietinio būgno oda niekad nenuvyla.

Naujas žmogus? Homo novus? Kas tai per padaras?

Užėjo tipas pasitiktin. Kelis vakarus praleidau bibliotekoje. Knisau ultrazondingose psichologijos-sociologijos knygoje. Pavardė Britanica. Dievuliai, rezultatai menki. Niekas naujo nesužinojo. Homo sapiens. Homo faber. Homo ludens. Organization man. Skinnerio utopinė žiurkė. Idomios, bet drauge efemerinės kombinacijos, pro kurias, kaip yla iš maišo, lenda esminė tiesa: žmogus nuo savo prigimties nėra toli pabėgęs. Tie patys instinktai. Poreikiai. Kova už būvį. Malonumų geismas. Prietariai. Tradicijos. Ta pati senoviska velniava, besisukanti biologijos — fiziologijos narve. O dvasia? Vieni ją — taip, kiti — kitaip. Ji nuolat budi ir kūrybinę prasižvelgia tik tada, kai yra reikalinga ir galimybė.

O gal aš sergu modernia igno liga, senųjų daktarų vadinta agnosticismu? Ignoramus et ignorabimus, sakydavo agnostikai.

A. Drilinga, be abejo, turi mintį revoliucijos žaidre, grūdintą Leningo ir Stalino kalvėse, o šiandien lepinamą gražiausiais penkmedžių pažadais. Kaip jis atrodo?

Ivairiai. Vieni jį ne per seniausiais matė sėdint ant tanko ir spaudant ant Prahos grindinio. Poetas A. Voznesenskis jį pakrikštijo „Bukašniko ir Antibukašniko vardais. Tarybiniuose romanuose jis protarpiais žavisi Čaikos blizgesiu. Bet kam čia kalbėti apie Bukašnikus ir Čaikas. Mums gi rūpi Lietuva.

Vilniaus VII vidurinės mokyklos mokytoja Danutė Ruzgienė apie homunkulo atžalas šneka be didelio entuziazmo, vis dėlto su tam tikru pavydu: „Šių dienų jaunuoliui per dažnai rūpi skanus valgis, atitinkamomis progomis ir vyno butelis, nuotykių literatūra, kur nereikia per daug įsigilinti ir susimąstyti, lėkšti, lengvo turinio kino filmai ar spektakliai, ekstravagantiškas drabužis, kartais net chuliganiškas elgesys...“ (LM, 73.I.27).

Nors Danutė gerokai perdeda, iš kelių pavyzdžių darydama dešni, tačiau ji savotiškai griaua A. Drilingos posturingavimus apie tobulo žmogaus egzistavimą Sovietijos kolonijose. Vargu ar gali homo novus klestėti sąlygose,

kur politinis sąmoningumas skiepijamas proto liginėmis.

Todėl poetas A. Bukontas yra teisus su savo „esu nuogas, neturiu metų, neturiu pavardės“. Šita hiperbole jis nori išreikšti atsiri-bojimą nuo Bukašnikų ir Antibukašnikų rojus. Jis nori būti individas.

Naujo, sąmoningo lietuvių ugdymo išvijoje rimtai susirūpi-no anoniminė Lietuvių sąmonin-gumui ugdyti draugija. Visa bė-da, kad sąmoningumo ugdytojai vien peikimu nepasitenkina. Jie visus pašlydėlius drūtai iškolio-ja ir net žada primušti. Miela klausytis. Tik jie man primena Berlyno pabėgėlių stovykloje gy-venusių Juzefą Zagurskį. Politi-kuojant, būdavo, įsiskarščius Ju-zefas ir dinamiškais mostais (čakt, čakt) ima įrodinėti, kaip turi būti tvarkomas pasaulis — kumščiu, kirviu, kuoka.

Nauji leidiniai

• LAISKAI LIETUVIAMS, 1973 m. kovo mėn. Nr. 3. Religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaguoja Juozas Vaišnys, SJ. Redakcijos ir administracijos adresas: 2345 W. 56th Street, Chicago, Ill., 60636. Metinė prenumerata 5 dol.

Redakcijos vedamuoju duotas puslapis straipsnis, „Prasmin-giausia gavenios atgaila“. O at-gaila, anot redakcijos, turėtų, ypač šiems, būti šitokios rūšies: „Dabartinė mūsų visuomenės veikla kartais atrodo tik senų są-skaitų suvedinėjimas su tikrais ar tik įsivaizduotais priešais, su tais, kurie kada nors mus užgavo, ka nors pasakė, kaip nors mums ne-patinkančiai pasielgė.“

„Tad pasiryžkime vienas į kitą žiūrėti atlaidesniu ir krikščioniš-kesniu žvilgsniu. Kartais tai ne-bus lengva, reikės pasiaukojimo, savęs išsižadėjimo, bet tai ir bus prasminga. Dievui maloni ir mums visiems labai naudinga gavenios atgaila.“

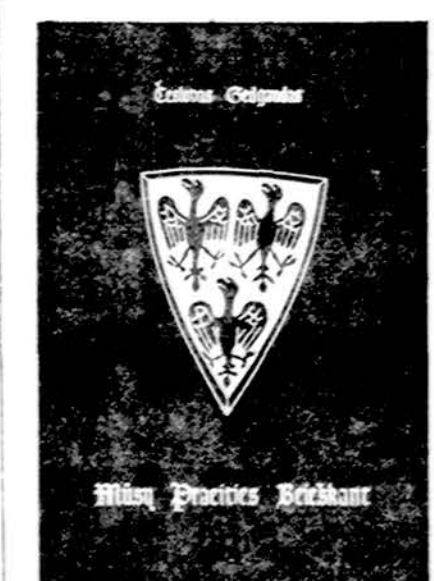
A. Paškaus straipsnio „Utopi-ja ar chaosas“ trečiasis tęsinys šį kartą užgriebia šitokius du sky-relius: „Komunizmas ar kapita-lizmas?“, „Žemės ir dangaus reli-gija“. Spausdinamas, vyskupų Antano Deksnio ir Vincento Briz-gio atsisakymas religinės šalpos ir pašaukimų reikalu. Br. Krista-navičiaus, SJ toliau rašoma ne-priklausomos Lietuvos laikotar-

Dagys. Sio Toronte, Kanadoj, gyvenančio skulptoriaus darbu paroda vakar atidaryta Čurilionio galerijoje, Chicagoj. Paroda galerijoje vyks iki balandžio 15 d. Lankymo valandos savaitės dienomis nuo 7 iki 9 val. vak., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak.

pio įėjusių istorija.

Zentos Tenisonaitės eilėraščių puslapis rodo, kad autoriui dar la-bai sunku pasivyti šiandieninę lietuvių poezijos raidą. Jos eilė-raščiai visu savo sukirpimu sto-

Ši nekantriai laukta O. Gedgaudų knyga „Mūsų Pradėtos Raškan“ atskleidžia daug mūsų senovės pa-slapčių, paraliau išvysto šviesą. Kle-tals viršellais 15 dol. Perlaidas galima stulti tiesiog autoriui: P.O. Box 5544, Santa Monica, California 90405

vi kažkur lyg Motiejaus Gusta-čio epochoje, tartum lietuvių ly-rikoje dar nebūtų buvę nei Puti-no, nei Aisčių, Brazdžionio, nei kitų jaunesniųjų prasižvelimo.

A. Rubiko straipsnis „Kur tavo broliis?“, kaip ir visi jo plunks-nos raštai, yra skaitytąj rimtai provokuojantis, šviežias, įdomus. Tuo tarpu dr. Gr. Valančiaus

teihardiniams straipsny daug kur šių dorybių pasigendama. Įdo-mūs ir apžvalginiai žurnalo sky-riai: Knygos, Tėvynėje, Kalba, Teatras. Atgarsiai.

• Motiejus Valančius, RAS-TAI I. Išleido „Vagos“ leidykla Vilniuje 1972 m. 598 psl.

• Motiejus Valančius, RAS-TAI II. Išleido „Vaga“ Vilniuje 1972 m. 476 psl.

Tai serijos „Lituanistinė bib-lioteka“ vienuoliktasis ir dylik-tasis leidinys. Abiejų Valančiaus tomų redakcinė komisija: K. Kor-sakas (pirm.), K. Ambrasas, J. Jurginis, A. Mačionis, J. Palionis, R. Šarmaitis. Tekstą abiem to-mam parengė B. Vanagienė. Įvadą ir paaiškinimus pirmam tomui paruošė V. Vanagas, an-tram — V. Merkys.

Žinant, kokiose režiminėse są-lygose šie du Valančiaus raštų tomai yra išleidžiami, nesistebė-tina, kad jie nėra be trūkumų. Štai jau pirmo tomo įžangoje yra sakoma: „Pirmojo tomo didumą sudaro beletristika — visi šiuo metu žinomi prozos kūriniai (iš-skyrus tris pasakojimus, savo tu-riniu svetimus tautų draugystės dvasias)“. Tad pirmajame tome randame Valančiaus „Vaikų

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEČEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus bei jų reikmenis. Pasinaudokite pa-togių planu atidėdant pasirink-tus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois, 60629
Tel. PROspect 6-8998

EKSKURSIJOS I LIETUVĄ 1973 METAIS

American Travel Service Bureau, vadovaujamas Walter Rask-Rasčiausko, 1973 metais organizuoja 12 turistinių ekskursijų į Lietuvą. Lietuvoje visos ekskursijos viešės 11 dienų — Vilniuje, Kaune, Druskininkuose ir Trakuose. Walter Rask-Rasčiauskas, pirmas pradėjęs vežti žmones į Lietuvą, tą darbą sėkmingai tęsia jau 12 metų. Jo ekskursijos tvarkingai suorganizuotos vyksta sklandžiai. Visos grupės turi prityrusius palydovus.

Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3, Nr. 4-4A, Nr. 5-5A - Jau užpildytos

Nr. 1 Gegužės 21 d. IS CHICAGOS — \$750.00	15 dienų kelionė
Nr. 2 Gegužės 28 d. IS CHICAGOS — \$798.00	16 dienų (su Leningradu)
Nr. 3 Birželio 3 d. IS CHICAGOS — \$863.00	17 dienų (su Leningradu)
Nr. 4 Birželio 25 d. IS CHICAGOS — \$815.00	15 dienų kelionė
Nr. 4A Birželio 25 d. IS CHICAGOS — \$980.00	21 diena (su Roma)
Nr. 5 Liepos 9 d. IS CHICAGOS — \$825.00	14 dienų kelionė
Nr. 5A Liepos 9 d. IS CHICAGOS — \$980.00	IS NEW YORKO — \$725.00 21 diena (su Roma) IS NEW YORKO — \$880.00

DAR YRA VIETŲ SEKANČIOSE EKSKURSIJOSE:

Nr. 6 Liepos 15 d. IS CHICAGOS — \$835.00	14 dienų kelionė
Nr. 7 Liepos 19 d. IS CHICAGOS — \$825.00	IS NEW YORKO — \$738.00
Nr. 8 Rugpjūčio 1 d. IS CHICAGOS — \$825.00	14 dienų kelionė
Nr. 9 Rugpjūčio 13 d. IS CHICAGOS — \$980.00	14 dienų kelionė
Nr. 10 Rugpjūčio 22 d. IS CHICAGOS — \$800.00	IS NEW YORKO — \$725.00
Nr. 11 Spalio 1 d. IS CHICAGOS — \$720.00	15 dienų kelionė
Nr. 12 Gruodžio 19 d. IS CHICAGOS — \$735.00	14 dienų kelionė
	IS NEW YORKO — \$635.00

Prašome iš anksto pasirinkti Jums tinkamą kelionės datą ir registruotis, nes dalyvių skaičius grupėse ribotas. Įmokėjimas asmeniu \$100.00. Pa-skelbtos kainos — gyvenant dviese kambaryje; atskiras kambarys — \$85.00 papildomo mokesčio, ekskursijose su Roma \$100.00 — papildomo mokesčio.

ALL AIR FARES SUBJECT TO CHANGE AND/OR GOVERNMENT APPROVAL

Visais kelionių reikalais prašau kreiptis į:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 SOUTH WESTERN AVENUE

Chicago, Illinois 60643

Telefonas (312) 238-9787

Taip pat paruošime kvietimus giminėms atvykti į Ameriką; teikiame informacijas kelionių reikalais į visus pasaulio kraštus, parūpiname visas ir bilietus.

LIETUVOJE JAU „PRASOMA“ LITERATOROS ŽURNALO RUSŲ KALBA

Sausio pabaigoje vilniškė Rašytojų sąjunga svarstė vertimo iš lietuvių į rusų kalbą klausimus. Pabrėžta, kad nuo vertimo meis-triškumo priklauso kūrinio kelio iš vienos kalbos (šiuo atveju ru-sų) į kitas kalbas sėkmė. E. Ma-tuzevičius pareiškė, jog atėjęs laikas Lietuvoje „leisti literatūri-nį žurnalą rusų kalba“. „Vagos“ leidyklos redaktorė A. Berman pasigedė didesnio spaudos dėme-sio „Vagos“ leidyklos rusų kalba išleistoms lietuvių rašytojų kny-goms. (Elta)

SVIETIMO TARYBAI rekomendavus išleistas knygos, tinkamos mokyklinio amžiaus vaikams:

J. Minelga, LABAS RYTAS, VOVERE	Eilėraščiai vaikams	\$2.50
G. Ivaskienė, BALTASIS STUMBRAS	Premijuota istorinė apysaka	3.60
D. Bindokienė, MIESTE NESAUĞU	Premijuota apysaka	3.00
J. Svaistas, SAUNUS PENKETUKAS	Premijuotos apysakos	3.00
A. Norimas, BE NAMŲ	Premijuota apysaka	3.00
A. Giedrius, TEVŲ PASAKOS, II dalis	minkštais viršellais	3.00
A. Giedrius, TEVŲ PASAKOS, II dalis	kietais viršellais	4.00
C. Grincevičius, VYSKUPO KATINAS	3 apysakos	2.50
V. Frankienė-Vaitkevičienė, UZBURTOS KANKLES	kiet. virš. 4.00, minkšt. virš.	3.00
A. Giedrius, MAŽOSIOS PASAKOS	Trumpos, lengvos	2.00
J. Narūnė, LINELIAI	eiliuotos linų augimas ir adirbinimas.	1.60
N. Jankutė, KELIONĖ I SEPTINTĄ STOTĮ	Natūralių spalvų iliustracijos	3.00

Knygų platintojai

CHICAGO: Draugas, Gifts International, Marginiai
LOS ANGELES: V. Prizgintas
BROOKLYNE: Darbininkas
DETROITE: Čizauskas
WATERBURY: Spauda
PUTNAME: Nekalto Prasidėjimo Seserų Vienuolynas
ROCHESTER: Sabalis
SO. BOSTONE: Baltic Florist — Minkienė
Adelaidėje: Reisonienė

Platintojai prašomi siųsti užsakymus:

R. RASLAVICIUS
7234 So. Sacramento, Chicago, Ill. 60629
Tel. (312) 776-3254

SEIGAN'S

VYRŲ IR BERNIUKŲ KRAUTUVĖ

4640 So. Ashland Avenue

Tel. YA 7-1272

Atidara iki 9 val. vak. pirmą ir ketvirtą, o kitomis dienomis iki 6-os val. vakaro.

Iki Velykų atdara SEKMADIENIAIS nuo 10 v. r. iki 5 v. vak.

Kostiumai, sportiniai švarkai, kel-nės polyester dvigubo mezgimo vėliau-sios mados spalvingų medžiagų.

Pas HARRY SEIGAN rasite di-džiulį pasirinkimą pilnutiniam apsiren-gimui kaip vyrams taip ir jaunuoliams.

Seigan'as ir jo tarnautojai kalba lietuviškai. Apsilankykite pas mus, kad pasirostumėtė Velykų šventės iškil-mingai sutikti.

Čia rasite geriausių firmų, kaip GROSHIRE, BOTANY "500", PHOE-NIX ir kitų.

Pirkę kostiumą, švarką ar kelnes, jūs būsite patenkinti, nes mūsų siuvėjai čia pat vietoje jums primurs ir pritakins ir nieko už pritakymą nereikės mokėti. Visos berniukų aprangos gaunamos, įskaitant stambius (husky).

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th Street Tel. LA 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING SPACE

6%

5%

Mokamos už dviejų mė-nių (Certificate) sąskaitas Minimum \$5,000.00
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETVIRTAD. 9 v. r. iki 9 v. v.
ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 v. v.
SEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. — Trečiad. uždaryta.

Nuo 1914 Metų

Midland Savings aptar-nauja taupymo ir namų paskolų reikalais visas mūsų apylinkes. Dėko-jame Jums už mums parodytą pasitįžimą. Mes norėtum būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos apdraustos iki \$20,000.00

Frank Zogas, President

5% All accounts com-pounded daily — Passbook Savings paid quarterly.

MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

6% 2 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

Kultūrinė kronika

Konferencija, skirta Baltijos regiono problemoms

Bendradarbiaujant Hooverio Institutui, Kalifornijos valstybiniam universitetui San Jose ir Association for the Advancement of Baltic Studies, š. m. balandžio 13-15 d. San Jose, Kalifornijoje, įvyks mokslinė konferencija tema "Conference on Baltic Area in World War II. Konferencija organizuojama bendromis lietuvių, latvių ir estų pastangomis. Jai pirmininkaus dr. Tomas Remeikis. Tris dienas konferencijoje bus skaitomos paskaitos ir vykdamos svarstybos, liečiančios trijų Baltijos kraštų istoriją, literatūrą, politiką ir kt. antro pasaulinio karo laikotarpyje. Konferencijos pradžia balandžio 13 d. (penktadienį) 11 val. 30 min. ryte Hooverio Institute, Stanford University, Palo Alto, Calif. Konferencija šia vyks iki 5 val. 30 min. vak. Šeštadienį ir sekmadienį (balandžio 14 ir 15 d.) konferencija tęsiama Koncertų salėje (Concert Hall) California State University, San Jose, Calif.

Konferencijoje lituanistika bus artimai užgriepta ir nevienoje bendrinėje Baltijos regiono temoje, nagrinėjamoje tai latvių, tai estų mokslininkų. Gryna lituanistika, pristatoma pačių lietuvių, konferencijoje bus š: šeštadienį (balandžio 14 d.) 11 val. priešpiet) dr. Tomas Remeikis "The Lithuanian Decision Not to Intervene in the German-Polish War of September, 1939"; 2 val. 30 min. pietiet dr. Elena Tumienė "Personal Development on the War in the Works of Barons, Katiliškis and Pūkelevičiūtė"; 4 val. pietiet dr. Bronis J. Kaslas "The Lithuanian Strip (vokiečių - rusų derybos dėl Suvalkijos dalies pardavimo); sekmadienį (balandžio 15) 2 val. pietiet kun. Viktoras Pavalkis "The Attitude of the Vatican Towards the German Church Policy in Lithuania During Its Occupation, 1941 - 1944"; 3 val. pietiet Romualdas S. Misiūnas "Soviet Historiography of World War II and the Baltic States". Tuo pačiu laiku taip pat kalbės David F. Robinson tema "The Fate of the Lithuanian Collections of the University of Königsberg" in World II".

Konferencijon vykstantys iš anksto jau gali užsiregistruoti, rašdami šiuo adresu: Juris Petriceks, 343 Waverly St., Menlo

Chicago birutinių suruoštoje literatūrinėje popietėje š. m. balandžio mėn. 1 d. Tautinuos namuos, Chicagoje. Popietės rengėjos ir savo kūrybą joje skaitę rašytojai iš karės į dešinę: Chicago birutinių pirm. M. Babickienė, Kazys Bradūnas, birutinių valdybos narė V. Kulikauskienė, programai vadovavusi aktorė Zita Kevalaitė-Visockienė, Nijolė Jankutė-Užubaliene, Lūnė Suteika ir Aloyzas Baronas. Nuotrauka Zigmogo Degučio

Park, Ca. 94025. Registracijos mokeskis 3.00 dol. studentams — 2.00 dol. Apsistoti patartina Sainte Claire Hotel; kaina — 13.50 vienam, 15.75 dviem, įskaitant ir transportą iš San Jose Municipal aerodromo.

Dariaus Lapinsko muzika lėlių teatrui

Kompozitorius Darius Lapinskas parašė muziką lėlių teatro pasakiai "Dailidė, Perkūnas ir velnias". Šios pasakos premjera, kartu su Prokofjevo "Petriuku ir vilku", įvyks balandžio 15 d. Detroito, Lietuvių namuose, kur lėlių teatro spektaklį rengia Detroito ateitininkai. Aktorė Laima Rastenytė - Lapinskienė yra šio viso lėlių teatro įkūnytoja: ir režisūra ir lėlių apipavidalinimas, ir spektaklių technika yra jos kūryba. Būtų gera, kad šią naują — lėlių teatrą — galėtų pamatyti ir čikagiškiai. Aktorė Laima Rastenytė - Lapinskienė šiuo metu taip pat vaidina Jane Adams-Hall House Chicagoje Isobelos rolę Grombrowicz veikale "Ivona, Princess of Burgundia".

Mokslo pasaulis domisi kat. akademijos premijuota knyga

Lietuvių katalikų akademijos išleistoji, vėliau specialia premija apdovanotoji knyga — Lietuvos vyskupų reliacijų rinkinys — susilaukė gražaus susidomėjimo. Jau pasirodė recenzijos mokslo žurnaluose. Ją recenzavo vienas

svarbiausių bažnytinės istorijos žurnalų "Revue d'Histoire Ecclesiastique". Idomu, kad šiuo leidinių susidomėjo ir lenkai ir jau ji recenzavo savo trijuose žurnaluose. Pasauliečiai profesorai net entuziastingai leidinį vertina. Pvz. tokią šiltą recenziją parašė J. Tazbir žurnale "Kwartalnik Historyczny". Kitos recenzijos — žurnaluose: "Przegląd Historyczny" ir "Studia Zrodloznawcze". Jie tik kimba, kad lietuvių leidiny sulietuvinamos pavardės, bet tada ir jie patys turėtų atsakyti visų tų lenkinimų, sakysime Prūsų vietovardžių, kai šaltiniuose iki 1944 m. visur buvo vartojami tik vokiški terminai (pvz. Braunsberg, dabar: Braniewo ir t.p.). Tik lenkai emigrantai mažai terodo susidomėjimo šiuo lietuvių leidiniu. Gal jis jiems mažai tėra žinomas.

Lenko knyga apie Baltijos kraštus

Lenkijos Mokslų akademija, esanti Varšuvoje, atsiuntė Lietuvos Tyrimo institutui savo išleista knygą "Kraja baltyckie na drodze od demokracji parlamentarnej do dyktatury (1918 - 1934)" (Baltiškioji kraštai pakeliui nuo parlamentinės demokratijos iki diktatūros). Knyga yra 303 psl. Kaina 60 zlotų. Autorius dr. Piotr Lossowski. Pats autorius sakosi geriausiai esąs susipažinęs su Lietuva, todėl daugiausia apie ją ir rašąs, imdamas ją lyg pavyzdžiui. Autorius naudoja plačius šaltinius, buv. seimų stenogramas imtinai. Tačiau, atrodo, daugiausia remiasi vėlesniais, sovietiškais,

data, suglumusiai šeiminiškai bėlieka prisipažinti, kad maistas nepagamintas.

Ir taip toji grupė bando, bet nepasiseka, pavalgyti visiems kartu. Tačiau toji komiška situacija tėra ledų kalno smailiagalvis.

Bunuel paima iš eilės kiekvieną charakterį ir išnagrinėja jo slapčiausią vidinę baimę, pereidamas iš tikrovės į košmarą.

Bunuel įgijo įtūžusio moralizuotojo reputaciją, o vis dėlto jo "Viridiana" buvo kritikų irgi labai gerai įvertinta.

Šiame filme ligi paskutinio taško pasitęsioję nuostabia vaidyba keletas Europos rafinuotiausių aktorių: Delphine Seyrig, Stephane Audran, Jean-Pierre Cassel, Michel Piccoli, Julien Bertheau ir nuostabiai žvelnaus Fernando Rey — ambasadoriaus rolę, žinomas iš "The French Connection" filmo, irgi narkotikų pardavėjo rolę.

Bunuel vis labiau atrodo panašesnis į Fellinį, lyg pastarojo atvaizdas veidrodyje. Tik italas yra kur kas linksmesnis ir patrauklesnis. Filmas skiriamas visai šeimai.

Poeto Antano Strazdo - Strazdelio sukaktys

Šis žymusis, 18-tojo amžiaus pabaigos ir 19-tojo amžiaus pradžios mūsų poetas yra gimęs 1763 m. balandžio 4 d. Taigi šiemet nuo jo gimimo sukako 210 metų. Poetas mirė 1833 m. balandžio 11 d. Tai ateinantį trečiadienį nuo Strazdo mirties sueis 140 metų.

PRADEDA IŠSKAITYTI MAJŲ RAŠTUS

Mokslininkai, panaudodami naują techniką, pradeda išskaityti majų civilizacijos raštus. Tie majų indėnų raštai buvo rašyti dar prieš ispanams užimant Pietų ir Centro Ameriką. Tuo metu majų indėnai buvo pasiekę aukštą civilizaciją.

CHICAGOS LYRIC OPERA UGDO NAUJUS TALENTUS

Lyric opera Chicagoje pasiryžo daugiau ugdyti vietinius talentus. Parinko 10 solistų, kuriuos rengiasi išlavinti operų partijoms. Kandidatai buvo renkami Chicagoje, San Franciske ir New Yorke. Išrinkta 10, kurie užaugsuoti dirbti nuo kovo 1 d. iki gruodžio 16 d. su 9,000 dol. atlyginimu. Tarp tokių parinktųjų yra ir lietuvis Paulius Gudas.

KNYGA APIE AUSTRALIJOS LIETUVIUS

Ruošiama spaudai knyga "Australijos lietuviai". Ją redaguoja Z. Zubras. Bus išleista Australijoje. Joje bus plačiau apžvelgiamos Australijos lietuvių kolonijos. Pvz. apie Sydnejaus lietuvių pakviestas parašyti Juozas A. Jūragis.

**SOUTHWEST
FEDERAL SAVINGS**
for all your savings needs
3525 W. 63rd Street, Chicago
Phone — 436-4600

Cosmos Parcels Express Corp.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri, per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, slunčiant

**DOVANAS-SIUNTINIUS I LIETUVĄ, LATVIJĄ,
ESTONIJĄ, UKRAINIJĄ ir t. t.**

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.
TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.
VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.
GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukšto kokybės prekių prieinamomis kainomis.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

affiliated with PODAROGIFTS, INC.

prima užsakymus dovanų pažymėjimams, automobiliams, šal dytuvams, televizijų aparatams, radijo transistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kitiems dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP

488 MADISON AVENUE

Floor 21st

NEW YORK, N. Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

NEW YORK, N. Y. 10003, 45 Second Avenue
NEW YORK, N. Y. 10011, 135 W. 14th Street
BOSTON, Mass. 02118, 271 Shawmut Avenue
BOSTON, Mass. 02127, 389 West Broadway
BUFFALO, N. Y. 14206, 332 Fillmore Avenue
CHICAGO, Ill. 60622, 2222 West Chicago Avenue
CHICAGO, Ill. 60608, 3333 S. Halsted Street
CLEVELAND, Ohio 44134, 5879 State Road
IRVINGTON, N. J. 07111, 762 Springfield Avenue
GRAND RAPIDS, Mich. 49504, 636-38 Bridge St. N. W.
HAMTRAMCK, Mich. 48212, 11333 Jos. Campus Avenue
HARTFORD, Conn. 06114, 200 Franklin Avenue
LAKEWOOD, N. J. 08701, 241 Fourth St.
LOS ANGELES, Calif. 90022, 960 S. Atlantic Blvd.
NEW HAVEN, Conn. 06511, 1329 Boulevard
NEWARK, N. J. 07106, 698 Sanford Avenue
PASSAIC, N. J. 176 Market Street
PATERSON, N. J. 07505 — 60 Broadway
PHILADELPHIA, PA. 19141 — 4925 Old York Rd.
PITTSBURGH, Pa. 15203, 1307 E. Carson Street
SAN FRANCISCO, Calif. 94115, 2076 Sutter Street
WATERBURY, Conn. 905 Bank Street
WARREN, Mich. 48092, 29200 De Quindre, 1/4 Block North of 12 Mile Road
WOODHAVEN, N. Y. 11421, 94-08 Jamaica Ave.
WORCESTER, MASS. 01610, 144 Millbury Street
YOUNGSTOWN, Ohio 44503, 309 W. Federal Street
IRVINGTON, N. J. 07111, 1082 Springfield Avenue

Tel.: AL 4-5456
CH 3-2583
LI 2-176
268-0068
TL 6-2674
BR 8-6966
WA 5-2737
884-1738
ES 2-4685
GL 8-2256
365-5257
246-9473
FO 3-8568
AN 1-2994
AN 1-2994
LO 2-1446
373-8783
GR 2-6387
Tel.: 345-2028
Tel.: GL 5-9586
HU 1-2756
FI 6-1571
PL 6-6746

Tel.: 751-6760/1

Tel.: 441-4712

SW 8-2868

RI 3-0440

374-6446

NAUJAS PROPAGANDINIS LEIDINYS

Rytų Vokietijoje TSRS penkiasdešimtmečio proga išleistas 160 puslapių iliustruotas leidinys apie Lietuvą "Wie Bernstein und Bunters Glass" (Kaip gintaras ir vitražas, Berlynas, Verlag der Nation, 1972). Leidinio tonas propagandinis, turinys — įprastinė maskvinė istorijos versija. Autorius Gertas Valteris, kilęs iš Talino. (Elta)

• Kun. Antano Miluko monografijos, minėtos mūsų laikrastyje kovo 3 d., autorius yra Vladas Mingėla.

GĖLĖS

Vestuvėms, banketams, laidotuviams ir kitokioms progoms
BEVERLY HILLS GELYNYCIA
1443 W. 63rd Street, Chicago, Illinois
TEL. 8-0833 — 8-0834

MES TEBEMOKAM

6 % už 2 Metų

Certifikatus

(Minimum \$5,000)

5 3/4 % už 1 METŲ CERTIFIKATUS (Minimum \$1,000)

Open Mon 9-8; Tues Thurs Fri 9-5; Sat 9-1; Closed Wed

SAINT

ANTHONY

SAVINGS

1447 So. 49th Court

Cicero, Ill. 60650

TEL. — 656-8329

Joseph F. Gribauskas,

Executive Secretary

FRANK'S TV and RADIO, INC.

3240 SO. HALSTED STREET TEL. — CA 5-7252

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJŲ
RADIO IR STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS
SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

Laidotuvių Direktorai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAKINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

— TĖVAS IR SŪNUS —

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345 6

1410 S. 50th Ave., Cicero TOWNhall 3-2108-09

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

E U D E I K I S

DOVYDAS P. GAIDAS — GERALDAS F. DAIMID

Laidotuvių Direktorai

Trys Moderniškios Koplyčios:

4330 South California Avenue

Telefonai: LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas YArds 7-1741-2

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) IR SŪNUS

2314 W. 23RD PLACE Tel. VIrginia 7-6672

2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1219

11028 Southwest Highway, Palos Hills, Ill. Tel. 971-4416

PETRAS BIELIONAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

POVILAS J. RIDIKAS

2354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

JURGIS F. RUOMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-39

VASAITIS — BUTKUS

1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1008

Filmų įvairumai

STASĖ SEMENIENĖ

Premijuotas užsieninis filmas

"THE DISCREET CHARM OF THE BOURGEOISIE" yra Luis Bunuelio 30-tasis filmas. Bunuel, 73 m. ir beveik kurčias, yra vienas gyvų didžiųjų filmų režisierių pasaulyje, ispanų dekadanso — kultūros atžangos meistras. Bunuel įelektrino avangardą beveik prieš 50 m. su dviem trumpais surrealistiniais filmais, kuriuos pastatė kartu su dailininku Salvador Dalí. Iš visų filmų gamintojų jis yra pesimistiškiausias, labiausiai neigiamas ir tikrai pats ciniškiausias.

"The Discreet..." filmas yra jo vėliausias ir labiausiai atžymėtas — gavęs Oskarą kaip 1972 m. geriausias užsieninis filmas ir Filmų kritikų dr-jos pripažintas "1972 m. geriausiu filmu".

Filmo "buržuja" yra grupė pūstom kišenėm paryžiečių, ku-

rių visi parodo šiek tiek komiška savo dvasios vidutiniškumą. Jie turi šiuurpų, ironišką skonį ir gerai išrepetuotus jausmus. Jų bausiausi sapnai yra slogučiai ir baimė apsijuokinti viešai. Jų supratimu yra tragedija nesuvaldyti pykčio. O jau susėsti vakarienei ir pasijusti staiga lyg scenoje priešais publiką — tai jau tikras teroras!

Iš tikrųjų jie visi yra patogiausiai besijaučiant šėtonai. Su savo žinomą smagių sutikimų, vyrai slapta įgabena kokainą. Vienas jų yra neaiškias Pietų Amerikos krašto ambasadorius. O tačiau vienas tų vyrų sakos: — Nepakenčiu narkotikų vartotojui. Ir visi linkčioja galvomis pritardami.

Jie suplanavo kartu pavakarieniauti, bet kažkaip sutraukėsi

REDAGUOJA DR. S. ALICNAS

REIKIA RASTI KALTININKĄ

Jeigu kas nors bloga atsitiko, tai būtinai reikia atrasti kaltą. Jeigu jau nerasi kaltas, tai reikia, kad kaltas esi pats, juk niekas pasauly dar pats savęs neapsikaltino. Visi tik gina tiesą, niekas dar negynė netiesos. Ir kai kas laiškas ar pagaliais kovoja, tai abi kariaujančios pusės gina tiesą. Nė vienas iš jų besimušančiųjų negina netiesos.

Va, jau nuolat kai kurie kalba, kad Amerikoje būtų rojus, jei nebūtų frontininkų. Be abejo, tie frontininkai tikrai kalti. Jie kalti nuo pat pasaulio pradžios, nes tikriausia bendruomeninė leva buvo frontininkui Adomui užtaisiusi keliuonę iš rojų, sugundžiusi ir aukštesnį postą žengti, kaip kad tie bendruomenininkai kad nori užimti kelius į Washingtoną.

Kai kam gali būti neaišku, kas tie frontininkai. O tai tikrai niekam tik. Pavyzdžiui, frontininkų galvoje kito dešimtį metų Dainavos stovyklą. Kai kas netikėjo, kad tai bus naudinga, tačiau frontininkai veikė ir padarė Dainavos stovyklą. Ir tiesiog koks nusikaltimas, vargšai vaikučiai dabar kasmet ten vežami vasaroti, o jie sau galėtų miesto iešioti lakstyti. Baisus frontininkų nusikaltimas vaikus taip nuo gerų darbų atitraukti. Vietiniai laisvės kovos kovos, kad toks ar toks lietuvis jaunolis pavogė, išdaužė, narkotikus vartojo, o tai garas lietuviams, gi frontininkai tokią stovyklą tokią garą sumažina, vaikus išjungdami iš gatvės.

Prisivilo sriuba, aišku kaltas frontininkas.

Niekšai frontininkai sugalvojo steigti Lietuvių fondą ir patys dešimtis tūkstančių sudėjo. Na, ir dabar keliasdešimt tūkstančių skiria kokiems nors kultūriniais reikalams. O kam to reikia, tik menininkus gadinai, ko gero nebežinosi su pinigais veikti. Nebūtų fondo, ir nereikėtų tų pinigų svaistyti. Tikras kenkimas tautiečiui, jo išsinei ir menininkui.

Vienas frontininkas net tiek Chicago apyg. pirmininkas, valdo Alją jau net antra kadencija, tiesiog sunkiai dirba, o galėtų sau golfą lošti, negu su tais komunistais boksotis ir Washingtonan važinėti. Tikras nenaudėlis vargina JAV valdžią.

Vienas frontininkas net tiek padarė, kad parašytu buvo numestas į okupuotą Lietuvą kovoti ir ten žuvo. Na, tiesiog nesuapratimas, dabar būtų galėjęs traukiniu nuvažiuoti arba ir lėktuvu nukristi ir ten su Kazakevičium nusifotografuoti. O dabar vyras žuvo, liudydamas aiškius neapskaidytumus.

Vienas nenaudėlis frontininkas Chicagoje prieš pat Jaunimo kongresą per vakarą suorganizavo 40,000 dol. jaunimui. Anot tos dainos: sudėjo tėveliai daug tūkstančių dėl savo vaikelių, dėl tūkstančių. Tikras ntekas tas frontininkas, nebūtų tiek sutelkęs pinigų, nebūtų reikėję tam jaunimui čia suvažiuoti vargti ir paskaitų klausyti ar net ir šokti, kol pavargę.

Frontininkai niekšai, aukodami daugiau negu susivienijimai lietuvių kultūros reikalams, kir-

sus laiko gaisrinimas. Geriau, taip sakant, kokios televizijos žiūrėti, papkomiais užkasdamas ir byro užgerdamas.

Frontininkai suorganizavo jaunimo teatrą, na, tiesiog tikras nusikaltimas, vaikai vaidindami visokių šunų prasimany. Frontininkas renka medžiagą apie partizanus, todėl tikras nenaudėlis, nes rašo apie žuvu-

Kova už teisybę. Abiem atrodo, kad kitas kaltas, vieno širdis juoda, o kitas visas juodas.

sus, o geriau jau rašyti apie nuostabių gyvyčių nuopelnus, nuveiktus prieš skacius.

Kaip matome, kur pažvelgsi, visur baisūs frontininkų darbai, ir manome, kad jei ne jie, tai tų visų dalykų nebūtų buvę, ir žmonės daug geriau gyventų. Atrodo, kad frontininkai sukėlė ir Californijoje žemės drebinimą, nes ten jie ir savo žurnalą leidžia ir visa valdyba ten persikėlė. Taigi, saugokitės tų frontininkų, nes nuo jų darbų vėlinui galvą skauda ir jis dėl to pradeda nerimauti ir smala taškytis. Giedam: te vienybė dega mūs širdy ir mūs sieloy, na, o vėnias, ja ant rago maudo pragarą smaloj. Jeigu nėra kaltininko, tai sakyk, kad kaltas frontininkas, ir būsi išteisintas ir paguostas.

A. M. M.

TIKRAS PROFESIONALAS

Vienas ypatingai stropus lietuvių įstaigos bendradarbis, pamatęs parką ant suolo sėdintį ir maloniai besispypsančią senelę, klausia:

— Kiek jums iš tikrųjų metų?

— Beveik šimtas septyneri, — draugiškai atsakė motuše.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

— Šimtas septyneri... — lyg aidas pakartojo karštą pardavėjas ir pridūrė — Tai jums jau beveik nėra prasmės eiti namo.

PAKAITALAS

"Garsiai skardenasi trijų Baltijos tautų informacijos biuras. Ateina jiems geras žinas — surengia veikėjo jubiliejų, išsikalba, nusifotografuoja. Gerai ir geležgalys, kai nėra kirvio".

L. Dovydenas

DONELAIČIO LITUANISTINĖJ MOKYKLOJ

Itikintis pasiteisinimas

— Tomai, kur tas sėjūvinis, į kurį tavo tėvai turėjo pasirašyti? — klausia mokytoja.

— Aš jį pametiau, besimudamas su vaiku, kuris sakė, kad esate pati negražiausia mokytoja visoje Donelaičio mokykloje, — pasiteisino mokinys.

Zinių šaltinis

— Panele mokytoja, ka reiškia žodis "akuotas"? — klausia mokinė.

Pasakysiu tau kitą šeštadienį. Turiu mamą pasiklausti, atsako jauna mokytoja.

Meilės pradžia

— Kada Maironis pradėjo rašyti apie meilę?

— Kai baigė mokyklą, — atsako mokinė.

TVIRTAI APIE MACEINOS "DIDŽIUOSIUS DABARTIES KLAUSIMUS"

"Atrodo, kad ten yra tik noras taisyti, trušinti, gulditi ant menčių, pribaižti ir nuteisti".

Dr. Gr. Valančius

ARKLIAI IR TRAKTORIAI

— Kodėl jūs dirbate laukus ne traktoriais, o arkliais?

— Arkliams nereikia atsarginių dalių.

"Šluota"

INTELENTISKAS PLESIMAS

Pilietis atėjo į vaistinę ir padavė raštelį vaistininkui.

— Prašau palaukti, tuoj padarysime, — atsakė vaistininkas.

— Kvalių, — sušuko pilietis, — greičiau daryk, čia lotyniškai parašyta, kad atiduotum pinigų.

LIUDININKAI

... Kaimynas paprašė paskolinti asilą. Gudruolis pasykstėjo ir atsakė:

— Aš jau jį paskolinu kitam.

Tuo momentu iš už daržinės pasigirdo asilo bliovimas.

— Kaip jums negėda meluoti! — įsižeidė kaimynas.

— Mielasis, — atkrito tas, — kam tu labiau tiki, garbingam efendžiui ar nusiusiam asilui?

KOKTEILIS

— Ką labiau vertinate: morkas ar grožį? — paklausė šiuolaikinio vyrėlio.

— Kokteili, — atsakė šis.

DŽENTELMENAS IR BLONDINĖ

— Aš mėgstu blondines, — taria džentelmenas merginai.

— Bet aš nesu tikra blondinė, — ji sako.

— Bet aš nesu ir tikras džentelmenas, — atsako vyras.

ANTRAS KAIMAS BE ŠAMPANO

"Per pastymą iš šampano bonkų šaudė kamščiai, salė buvo tapusi kabaretu, bet scenoje tos šampaniškos nuotaikos nebuvo".

Saulius Šimoliūnas

"Dabar sunėskim galimai greičiau barzdas ir lazdas".

L. Dovydenas

"Skubiau patarčiau P. Bražėnui žvilgtelėti po savo lova, gal ir ten jau savo lizdą yra susisukę Maskvos agentai".

V. Meškauskas

— Juokas yra tarptautinė kalba, kurią visi supranta.

Romualdas Kisielius

KASDIENYBES AKTUALIJOS

Keičias laikas, keičias žmonės, keičiasi ir mados. Kur tik žiūrai, kur dairaisi, betvarkė vis matos.

Kaimos kyla, algos stovi, dileris netvirts. O jaunimas prisirūkęs vaikščioja kaip girtas.

Ir taika ir karas elms ateitin į koją.

Vagys, žmogžudžiai, plėšikai už teises kovoja. Baigęs darbą, vyras mauna žmonai pietus virti.

Moteriški nuo vyriškių negali atskirti.

Karčiameje ir bažnyčioje groja ant gitaros. Pasakykit, gerbiamieji, kas per vėlnias daros?

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— Apie žurnalistų balių. Stasys Juškenas Naujienose, prisimindamas Chicagoj suruostą žurnalistų balių, teigia:

Valgymas

"Atsilankiusiems davė ir tokius gelsvus popierėlius. Už juos galėjai išgerti, o šalia baro pastatytas ilgas stalis ir ant to stalo prikrauta įvairiausių valgių, tokių smulkiausių gabaliukais supiaustytų. Pas tesus augau, tai sribubą šaukštu sriebiau, o kietesni valgių pirštai čiupau. Vėliau išmokau dar šakute ir pėliu naudotis. Čia gi prie stalo nedavė nei šaukšto, nei šakutės, nei pėlio, bet turėjai apsirūpinti tokiu durtuvu su užkabomis. Ir taip žmonės apie stalą apspitę badė, dūrė gabaliukus ir valgė. Kad tu surūgtum pagalvojau, senatvėje reikia išmokyti dar ir durtuvu naudotis. Šalia stovintį jauną po nia pastebėjau, kad tai esą moderni va-gymo priemonė. Jau laikas buvęs žinoti ir išmokyti. Pasiuskit jį visi su savo modernumu. Jau naujo meno nebesimokinsiu. Durtuvu maisto nebadysiu!"

Mandagumas

"Ogi publikos mandagumas, paslaugumas, tiesiog stebėtinai. Atrodė, kad visi ten suvažiojo baigę mandagumo universitetus".

Muzika

"Muzikantai daug geriau ir garsiau grojo, negu grodavo Rytų Aukštaitijoje buvę kaimo muzikantai".

— Du broliai teoretikai, o vienas praktikas. Komunistinė "Šluota" J. Maciukevičius eiluoja:

Gyveno trys broliai: du teoretikai, o vienas — atleiskite — praktikas.

Turėjo trys broliai valdžią, o vienas — atleiskite — praktikas.

ir tik vienintelį rakta.

Sugrįžo jie kartą. Čiupt čiupt už kišenių, — niekas nežvanga. Raktas prapuolė.

Tuo teoretikai ėmės teorijų, kaip peržengti slenkstį galėtų trys broliai.

Vienas pasiūlė įsibėgėti (tuoj apskaičiavo greitį ir pagreitį)

ir trenkti pečiais, kad durys išvirstu, — tik taip galėsiu jie slenksti pereiti.

Antras pasiūlė langą išmušti (tuoj apskaičiavo jėgą ir svorį).

Tik nieko nesiūlė — atleiskite — praktikas, jųjų trečiasis brolis.

Nuejo. Sugrįžo. Atsinešė rakta,

paėmęs iš pirmo kaimyno. Nors netikėjo abu teoretikai — lengviausiai duris atrakinio...

— Moterų žaidimai. "Valstiečių laikraštys" kovo 24 d. rašo: "Tvarykite mano girtuoklį! Išvežkite gydyti — dejuo Garliavos gyventoją Lažauskienę."

Kai atvažiojo žmonės Lažausko išgabenti, pirmoji kaip liūtė šoko žmona.

— Ka jūs darote, šėtonai. Nardykite šeimos!

— Jūs patį krūvas pareiškimų prirašet!

— Aš tik pagąsdinti norėjau! Būtiuojis nemalonu, kai degtinė dvokia!

— Vėlu. Dokumentai kalba, kad jis tikrai chroniškas girtuoklis.

Per tą triukšmą pats Lažauskas dinga kaip į vandenį. Nėra namie, nesirodo darbe. O gyvenimo draugė gudriai šypsosi lūpų kampeliu.

— Mamyte, ar tai tu ta pati ant sienos?

— Vėlu. Dokumentai kalba, kad jis tikrai chroniškas girtuoklis.

Per tą triukšmą pats Lažauskas dinga kaip į vandenį. Nėra namie, nesirodo darbe. O gyvenimo draugė gudriai šypsosi lūpų kampeliu.

— Mamyte, ar tai tu ta pati ant sienos?

— Vėlu. Dokumentai kalba, kad jis tikrai chroniškas girtuoklis.

Per tą triukšmą pats Lažauskas dinga kaip į vandenį. Nėra namie, nesirodo darbe. O gyvenimo draugė gudriai šypsosi lūpų kampeliu.

— Mamyte, ar tai tu ta pati ant sienos?

— Vėlu. Dokumentai kalba, kad jis tikrai chroniškas girtuoklis.

Per tą triukšmą pats Lažauskas dinga kaip į vandenį. Nėra namie, nesirodo darbe. O gyvenimo draugė gudriai šypsosi lūpų kampeliu.

— Mamyte, ar tai tu ta pati ant sienos?

— Vėlu. Dokumentai kalba, kad jis tikrai chroniškas girtuoklis.

Per tą triukšmą pats Lažauskas dinga kaip į vandenį. Nėra namie, nesirodo darbe. O gyvenimo draugė gudriai šypsosi lūpų kampeliu.

— Mamyte, ar tai tu ta pati ant sienos?

— Vėlu. Dokumentai kalba, kad jis tikrai chroniškas girtuoklis.

Per tą triukšmą pats Lažauskas dinga kaip į vandenį. Nėra namie, nesirodo darbe. O gyvenimo draugė gudriai šypsosi lūpų kampeliu.

— Mamyte, ar tai tu ta pati ant sienos?

— Vėlu. Dokumentai kalba, kad jis tikrai chroniškas girtuoklis.

Per tą triukšmą pats Lažauskas dinga kaip į vandenį. Nėra namie, nesirodo darbe. O gyvenimo draugė gudriai šypsosi lūpų kampeliu.

— Mamyte, ar tai tu ta pati ant sienos?

AISKUS ĮRODYMAS

— Mano dukrelė — pasakoja tėvas Onutei — per daug nesnairuok į vaikus ir pasirink vieną, kad ir Petrą. Aš esu tikras, kad jis tave myli.

— Bet iš kur, tėveli, gali žinoti?

— Kaip gi ne? Jau arti metai, kaip jis skolinasi iš manęs pinigų, ir, nežiūrint to, dar vis laukosi pas mus.

DEKINGAS

Šimtmetis senis į užklausimą, kam jis yra dėkingas už savo tokią ilgą gyvenimą:

— Automatinoms, kurioms niekad nepastodavo kelio.

LAIMĖ

Laimingas viengungis į užklausimą, kam jis yra dėkingas už savo laimingą gyvenimą:

— Moterims, kurių niekad ne kibinau, ir toms, kurios paniekinano mano pasipirsimą.

"Nėra reikalo būti kiekvienam ligi ausų įsimylėjusiam".

Povilas Gaučys

— "Kai nuo altoriaus pabėgs mylimoji, Neužmiršk Padėkoti".